

Liite 4: Lupapäätös 15.7.2020 – Lupa malminetsintään
Sodankylän Viiankiaavan soidensuojelualueella
sijaitsevalla malminetsintäalueella Sakatti

15.7.2020

AA Sakatti Mining Oy
Tuohiaavantie 2 (PL 38),
99600 Sodankylä

Lupa malminetsintään Sodankylän Viiankiaavan soidensuojelualueella sijaitsevalle malminetsintäalueelle Sakatti

Viite: AA Sakatti Mining Oy:n hakemus 30.1.2020 VN/3324/2020

AA Sakatti Mining Oy on 30.1.2020 päivättyllä hakemuksellaan (diaarinumero VN/3324/2020) hakenut ympäristöministeriöltä (YM) eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1988) mukaista lupaa malminetsintätoimenpiteiden jatkamiseen Viiankiaavan soidensuojelualueella sijaitsevalla Sakatin malminetsintäalueella Sodankylässä. Tutkimusalue sisältyy YM:n asetuksella 27.3.2015/354 erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC) perustettuun ja lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA) EU-komissiolle ilmoitettuun Natura 2000 -alueeseen Viiankiaapa (FI1301706). Natura-alue muodostuu valtion soidensuojelualueesta sekä yksityisistä luonnonsuojelualueista, joiden kokonaisala on 6 595 hehtaaria.

Hakemuksen mukaisen toiminnan tavoite on tutkia tarkemmin alueen kuparia, nikkeliä ja platinaryhmän metalleja (Cu-Ni-PGE) sisältävää esiintymää. Aikaisemmin voimassa olleiden lupien perusteella on paikannettu luonteeltaan merkittävä esiintymä, jonka geologiselle jatkotutkimukselle on suuri tarve. Seuraavalle lupakaudelle suunniteltu tutkimustoiminta koostuu geofysiikan lento-, maasto- ja reikämittauksista, keveistä geokemiallisista malminetsintämenetelmistä, maaperä- ja kallioperäkairauksista, hydrogeologisista tutkimuksista ja vesinäytteenotosta sekä toiminnan seuraavia vaiheita palvelevista ympäristöselvitystöistä.

Tukes on myöntänyt hakijalle päätöksellään 28.10.2015 (ML2012:0036) kolmivuotisen jatkoluvan malminetsintään Sakatin lupa-alueella. Lupa on tullut lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 9.3.2018. Yhtiö on hakenut malminetsintälupaan jatkoaikaa malminetsintälupahakemuksella 24.5.2019 Sakatti.

Tausta

Anglo American Exploration B.V.:lle on 17.8.2004 myönnetty osin Viiankiaavan soidensuojelualueelle sijoittuvat valtaukset Sakatti 1-5. Anglo American Exploration B.V. on 13.2.2012 siirtänyt valtaukset ja hakemukset kokonaan samaan konserniin kuuluvalla AA Sakatti Mining Oy:lle.

Ympäristöministeriö on myöntänyt malminetsintää varten poikkeuksen soidensuojelualueelta koskevista suojelumääräyksistä Viiankiaavan alueella 7.12.2004 (YM4/5721/2004) sekä jatkotutkimusluvut 30.11.2009 (YM5/5721/2009), 1.12.2010 (YM2/5721/2010) ja 29.10.2015 (YM4/5721/2012). Lisäksi Hakijalla on ympäristöministeriön 28.2.2019 myöntämä lupa hydrogeologisiin tutkimuksiin Viiankiaavan soidensuojelualueella. Ympäristöministeriön 29.10.2015 myöntämä poikkeuslupa on tullut lainvoimaiseksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 25.8.2016 ja on voimassa 31.12.2020 saakka. Sakatin malminetsintäalueen Viiankiaavan Natura 2000 -alueella sijaitseva pinta-ala on noin 443 hehtaaria (6,7 % Natura-

alueen kokonaisalasta). Syväkairauksia on tehty maanomistajan suostumuksella myös Kitisen ja Viiankiaavan Natura-alueen välisellä alueella.

Viiankiaavalla tai sen välittömässä läheisyydessä on tehty geofysikaalisia lento-, maasto- ja reikämittauksia vuosina 2006-2019. Maastomittaukset on tehty kannettavin laittein ja talvella on käytetty apuna moottorikelkkoja. Tehtyjen mittauslinjojen pituus on yhteensä 165 km (osa sijoittuu Natura-alueen ulkopuolelle). Kairanrei'istä on sähkömagneettisia reikämittauksia yhteensä 95 kpl ja hydrologisia ja kalliomekaanisia reikämittauksia yhteensä 34 kpl. Pohjamooreeninäytteenottoa (BOT) Sakatti-malminetsintäalueella on tehty vuosina 2005 - 2012. Viiankiaavan Natura-alueella näytteenottopisteiden määrä on 1708 kpl ja reittien määrä 75 km.

Timanttikairauksia Sakatti-malminetsintäalueella tai sen välittömässä läheisyydessä on toteutettu 2006-2019 yhteensä 272 kpl, joista Natura-alueella 184 kpl. Alueella aikaisemmin tehdyt hydrogeologiset tutkimukset sisältävät mm. lämpökamerakuvauksia, maastokartoitusta sekä turvenäytteenottoa ja turpeen huokosveden näytteenottoa. Lisäksi alueella on tehty matalia hydrologisia maaperäkairauksia. Vuonna 2012 Natura-alueella tehtiin 18 maaperäkairausta (135 m syvyyteen). Kairanreikiin tehtiin pohjavesikaivoasennus pinta-, pohja- ja kalliopohjavedenpinnan painetaso havainnointia ja vesinäytteenottoa varten. Hydrologisia maaperäkairauksia jatkettiin vuosina 2016 -2019, jolloin Natura-alueella tehtiin 1 kairaus (8 m) ja Natura-alueen ulkopuolella 13 kairausta (189 m). Kairausreikiin on asennettu maaperäpohjavesikaivot. Lisäksi Sakatti-malminetsintäalueella on tehty muitakin kairausreikiin tehtäviä kaivoasennuksia. Hydrologisiin tutkimuksiin liittyen Viiankiaavalla on toteutettu myös pumppauskokeita.

Hakemus ja tutkimussuunnitelma

Uudella hakemuksella haetaan lupaa harjoittaa malminetsintätoimenpiteitä Viiankiaavan soidensuojelualueella viiden vuoden ajan. Malminetsintälupahakemuksen 24.5.2019 Sakatti mukainen jatkoaika Tukesilta on kolme vuotta, mutta mahdollisen valitusprosessin vuoksi ympäristöministeriön lupaa haetaan pidemmäksi aikaa, jotta se kattaisi myös mahdollisten lupavalitusten käsittelyajan. Koska Viiankiaavalla voidaan luonnonsuojeluyksististä tehdä töitä vain talvella lumipeitteen salliessa, on tutkimustoiminnan mahdollistamiseksi tärkeää, että YM:n lupa ja malminetsintälupa ovat yhtäaikaisesti voimassa ja täytäntöönpanokelpoisia. Lupa pyydetään panemaan täytäntöön valituksista huolimatta, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n nojalla.

Suunniteltu geofysikaalinen tutkimustoiminta käsittää lentomittauksia, maanpinnalta tehtäviä seismisiä luotauksia sekä erilaisia kannattevilla laitteilla tehtäviä tutkimuksia, joissa hyödynnetään sähkömagnetismia, maan painovoimakenttää tai maapallon luontaisia seismisiä aaltoja. Valmistuneista kairanrei'istä tehdään myös hydrogeologiseen ja/tai kalliomekaaniseen tutkimukseen liittyviä geofysikaalisia mittauksia joko ilman kairakoneita tai kairakoneen avustamana. Suunnitelmaan kuuluu myös ns. keveitä geokemiallisia malminetsintämenetelmiä, kuten maa-, turve-, kasvillisuus- ja luminäytteenottoa. Näytemäärät ja näytteiden koot ovat pieniä. Keskeisin menetelmä on turvenäytteenotto.

Timanttikairauksia Sakatin malminetsintäalueella on suunniteltu tehtävän yhteensä 168 kairausta, joista 149 sijoittuu Viiankiaavan Natura-alueelle. Kairauksissa voidaan käyttää samanaikaisesti kuutta kairausyksikköä, joiden painot vaihtelevat 15 - 25 tonniin. Kairauksia tehdään ympäri vuorokauden seitsemänä päivänä viikossa. Reitit ja kairauspaikat valmistellaan etukäteen tuomalla lumitykeillä tehtyä keinolunta. Soilla moottorikelkoilla tamppaamisen lisäksi jäätymistä tehostetaan tarvittaessa asentamalla reitille geoverkko ja suihkuttamalla vettä tiivistetyn luonnonlumen päälle. Soilla (reitit ja kairauspaikat) jään paksuus tulee olla vähintään 25 cm. Roudassa oleville reiteille levitetään vähintään 25 cm lunta noin 4 metrin levyiseksi patjaksi ja kairauspaikoille noin 50 cm paksuksi kerrokseksi. Kairakoneiden jäähdyttämisessä ja kairauksissa tarvittava vesi otetaan mahdollisuuksien mukaan vanhasta kairanrei'istä tai

lähimmästä vesistöistä. Tarvittaessa vesi tuodaan paikalle säiliöissä. Kairauksissa käytetään soijan talteenottomenetelmää. Kairausten päätyttyä kaikki maaputket katkaistaan läheltä maanpintaa ja tulpataan.

Alueella jatketaan myös hydrologisia ja hydrogeologisia tutkimuksia. Tutkimussuunnitelmaan kuuluu lentomittauksia miehittämättömillä ilma-aluksilla (esim. ilmakuvaus, lämpökamera, lidarkuvaus), maatutkausta, maageofysiikan mittauksia ja turvenäytteenottoa ja huokosvesinäytteenottoa sekä vesistöjen pohjasedimenttien näytteenottoa. Lisäksi on suunniteltu tehtävän matalia hydrogeologisia kairauksia yhteensä 27 kairauspaikalla, joista 22 sijoittuu Viiankiaavan Natura-alueelle. Hydrologinen maaperäkairaus voidaan toteuttaa timanttikairausta varten luvitetuilta pisteiltä ja kairauksissa käytetään timanttikairausohjelman mukaisia kulkureittejä. Hydrologisiin kairauksiin liittyy kaivoasennuksia sekä jatkuvatoimisten monitorointilaitteiden asennuksia. Hydrogeologisten kairauksien kairauslaitteisto lasketaan mukaan timanttikairauksen kuuteen samanaikaiseen kairausyksikköön.

Valmistuneisiin kairanreikiin tehdään lisäksi erityyppisiä kaivoasennuksia. Myös pumppauskokeita jatketaan. Pakker-testauksessa tullaan käyttämään kairakoneen kierrossa olevaa vettä, eikä testauksen yhteydessä tulla laskemaan vettä suoraan maahan. Pumppausin tehtävissä reikägeofysiikan mittauksissa vesi kerätään talteen ja viedään pois Natura-alueelta.

Natura-arviointi

Hakija on teettänyt Viiankiaavan länsiosaa koskevan Natura-arvioinnin, jossa on huomioitu koko tutkimussuunnitelman mukainen toiminta. Natura-arviointi on päivätty 24.5.2019 ja sen on laatinut Eurofins Ahma Oy. Natura-arviointia koskevat kairausten ja kulkureittien sekä luontotyyppejä ja lajeja koskevat paikkatietoaineistot on toimitettu ELY-keskukselle 7.10.2019. Natura-arviointi perustuu selvityksiin, joilla on arvioitu tutkimussuunnitelman mukaisia vaikutuksia luontodirektiivin liitteen I luontotyypeihin, liitteen II lajeihin, lintudirektiivin liitteen I lintulajeihin, alueella säännöllisesti tavattaviin lintulajeihin sekä alueeseen kokonaisuutena. Hankkeen yhteydessä on toteutettu useita luontoselvityksiä vuosina 2009–2019. Kasvillisuus- ja linnustoselvitysten lisäksi alueella on toteutettu myös lepakko- viitasammakko-, sauikko- sekä hyönteislajistoselvityksiä. Vuosina 2012–2014 toteutettiin kairauspisteiden ja reittien lähiympäristössä muun muassa perusteellisia putkilokasvi- ja sammallajistoselvityksiä, joita täydennettiin 2018 jäkälä- ja kääväkasselvityksillä. Valittujen kairauskohteiden ja reittien kasvillisuusvaikutusten seuranta on toteutettu vuodesta 2015.

Yhtiö on myös selvittänyt kairareikien, kairauksen apuaineiden ja melun vaikutuksia sekä teettänyt alueen hydrologista ja hydrogeologista mallinnusta. Hakemuksen pohjana olevan tutkimussuunnitelman mukaisella toiminnalla ei Natura-arvioinnin johtopäätösten mukaan ole merkittävästi heikentävää vaikutusta Viiankiaavan Natura-alueeseen, sen suojeluperusteina oleviin luontoarvoihin eikä pohjaveden tai suon pintaveden pinnantasoihin. Tutkimustoiminta suunnitellaan ja toteutetaan siten, että toiminnan vaikutukset alueen luontoarvoihin ovat mahdollisimman vähäiset. Tutkimuksissa käytettävät menetelmät, töiden toteuttamisen ajankohdat sekä toimintojen tarkat sijainnit tutkimusalueen sisällä valitaan kaikki siten, että vaikutusten minimointi ohjaa tutkimusprosessia sen kaikissa vaiheissa. Tutkimussuunnitelmassa huomioidaan Lapin ELY-keskuksen edellyttämien tavoin alueelle suunnitellut vaikutuksia lieventävät toimenpiteet ja työvaiheet ympäristön ja luontoarvojen turvaamiseksi.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RATKAISU

Ympäristöministeriö myöntää luvan hakemuksen ja tutkimussuunnitelman mukaisesti.

Perustelut

Eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (852/1988) 3 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaan asetuksen mukaiselle soidensuojelualueelle tarvitaan geologista tutkimusta tai malminetsintää varten ympäristöministeriön lupa. Lupa geologiseen tutkimukseen ja malminetsintään voidaan myöntää, mikäli toiminta ei vaaranna alueella suojeltuja luonnonarvoja. Viiankiaavan vesitase tulee tutkimussuunnitelmaa noudattamalla säilyttämään luontaisen vaihtelunsa sekä kasvillisuuden kasvuolosuhteita ohjaavat pinta- ja pohjavedet luonnontilaisina. Siten kairaustoiminnalla ei ole vaikutusta soidensuojelualan hydrologiaan ja siitä riippuviin suojeluarvoihin.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaan jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentin mukaan luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on katsottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi on tarvittaessa tehty. Lain 66 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 65 §:n mukainen arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen heikentävän Natura 2000 -alueen luonnonarvoja.

Viiankiaapa kuuluu Natura 2000 -verkostoon sekä luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue) että lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Alueen suojeluperusteina ovat Natura-tietolomakkeella (valtioneuvoston päätös 5.12.2018) mainittu seuraavat luontodirektiivin liitteen 1 luontotyypit (priorisoidut luontotyypit on merkitty tähdellä): aapasuot*, boreaaliset luonnonmetsät*, puustoiset suot*, keidassuot*, huurreammallähteet*, letot, vaihtumis- ja rantasuot, lähteet ja lähdesuot, humuspitoiset järvet ja lammet, Fennonskandian luonnontilaiset jokireitit, pikkujoet ja purot, harjumetsät sekä tulvaniityt. Luontodirektiivin liitteen II lajeista suojeluperusteina ovat lettorikko, lapinleinikki, kiiltosirppisammal, lapinsirppisammal, isonuijasammal ja saukko. Lisäksi suojeluperusteena on 17 lintudirektiivin liitteessä 1 mainittua lintulajia ja 11 lintudirektiivin liitteessä 1 mainitsematonta, säännöllisesti Viiankiaavalla esiintyvää muuttolintua.

Selvitysten perusteella Natura-alueella esiintyy myös luontotyyppinä tulvametsät ja metsäluhdat sekä kahdeksan sellaista lintudirektiivin liitteen 1 lajia, joita ei ole mainittu Natura-tietolomakkeessa. Pääosa Viiankiaavan Natura-alueesta on suojeltu Viiankiaavan soidensuojelualueena (Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi 851/1988). Osaksi Natura-alueen suojelu on toteutettu perustamalla yksityisiä luonnonsuojelualueita.

Malminetsintälupa-alueella esiintyy useita uhanalaisia lajeja, jotka ovat luonnonsuojelulain 42 §:n mukaan rauhoitettuja. Rauhoitetun kasvin hävittäminen on kielletty. Alueella esiintyy myös kaksi erityisesti suojeltavaa lajia (LsL 47§) sekä luontodirektiivin liitteen IV lajeja, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Alueella on myös erityisesti suojeltavan suuren petolinnun reviiri (LsA 160/1997). Rauhoitettujen lintulajien tahallinen häiritseminen on luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan kielletty. Tämä lupa ei oikeuta toimimaan lupa-alueella näiden kieltojen vastaisesti.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on Sakatin malminetsintäluvan tutkimussuunnitelmaa koskevasta Natura-arvioinnista 19.12.2019 antamassaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaisessa lausunnossa katsonut, että arviointi on riittävä ja osoittaa, ettei hankkeesta aiheudu Viiankiaavan Natura-alueelle merkittävästi heikentäviä vaikutuksia, yhteisvaikutukset huomioon ottaen. ELY-keskuksen lausunnossa edellytetään, että hanke

toteutetaan käyttäen arvioinnissa esitettyjä lieventäviä toimintatapoja ja lausunnossa esiin nostettuja seikkoja. Nämä sisältyvät myös ympäristöministeriön luvan ehtoihin.

Toteutuneen ja suunnitellun kairustoiminnan Natura-luontotyypeille aiheuttama laskennallinen vaikutus kohdistuu yhteensä noin 29 hehtaarille, joka on noin 4,4 % Viiankiaavan Natura-alueen pinta-alasta. Toiminnan laskennalliset pinta-alat suhteutettuna Viiankiaavan kokonaispinta-alaan ja eri luontotyyppien kattamaan pinta-alaan jäävät pieniksi. Seurantatulosten perusteella vaikutusalueet ulottuvat kangasmaiden seurantakohteilla noin 3,2 metriä kairauspisteestä, puustoisilla soilla noin 1,2 metriä kairauspisteestä ja märillä, tasaisilla avosoilla keskimäärin alle 0,3 metriä kairauspisteestä. Kun huomioidaan voimakkaiden ja erittäin voimakkaiden vaikutusten lisäksi myös jossain määrin muuttunut kasvillisuus, toiminnan vaikutusalueen on havaittu ulottuvan seurantakohteilla keskimäärin noin 8,5 metrin etäisyydelle kairauspisteestä.

Luontotyyppeihin kohdistuvia vaikutuksia vähentää se, että huomattava osa, lähes puolet, aikaisemmin tehdyistä kairauksista sijoittuu Viiankiaavan länsiosaan alueille, joilla on harjoitettu aikaisemmin metsätaloutta. Suunnitellut kairaukset huomioon ottaen noin kolmasosa kaikista kairauksista sijoittuu alueille, joita ei lueta Natura-luontotyyppiin luonnonmetsät.

Suojeluperusteena olevat lajit on huomioitu aikaisemmin toteutetuissa ja suunnitelluissa kairustoimissa niin, että kairauspisteen ympärillä on 30 metrin suojavyöhyke. Reittien osalta suojavyöhyke ulottuu 15 metriä reitin keskiliinjan molemmille puolille

Lupa-alue

Lupa koskee liitekartassa 1 ilmenevällä, valtion omistuksessa olevalla Viiankiaavan soidensuojelualueella tehtäviä, hakemuksen liitteenä olevan tutkimussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä malminetsintälupa-alueella ML2012:0036 Sakatti, Sodankylän kunnassa.

Luvan voimassaolo

Tutkimuslupa on voimassa 1.1.2021–31.12. 2025 välisenä aikana maan ollessa malminetsintäalueella roudassa ja lumen peitossa.

Luvan ehdot

Kaikki Natura-arviointiin sisältyvät malminetsintähanketta koskevat lieventävät toimenpiteet on Viiankiaavan Natura 2000 –alueella tehtävissä tutkimuksissa toteutettava aina. Lieventävät toimenpiteet luonnonsuojelualueella on lueteltu jäljempänä.

- 1) Malminetsintätoimet toteutetaan talviaikaan, jolloin maa on riittävän paksun roudan ja lumikerroksen suojaama.
- 2) Kairauspaikkoja ja -reittejä suunnitellessa huomioidaan suojelullisesti arvokkaan lajiston esiintyminen riittävän suojavyöhykkein. Suojavyöhykkeiden riittävyys tulee tarkistaa ja sopia tapauskohtaisesti alueen luonnonsuojeluviranomaisten kanssa.
- 3) Kulkureitit merkitään maastoon tarkkuus-GPS:llä ja reitit merkitään väliaikaisin heijastinviitoin.
- 4) Kairaukseen tarvittava jäähdytysvesi otetaan vanhoista kairareijistä, kun se on mahdollista. Alueen pientilavuuksisia luonnonvesiä ei käytetä vedenlähteinä.
- 5) Käytetään kairauksessa suljettua vedenkiertoa. Tällöin kairaussoija saadaan erotettua kairausvedestä, minkä jälkeen kairausvesi on uudelleen käytettävissä.

- 6) Suojaputket betonoidaan pintakallioon ja maaputket pintatulpataan kairauksen jälkeen.
- 7) Ehkäistään polttoaine- ja öljypäästöt teknisin ratkaisuin.
- 8) Kärvaslammen läheisyydessä olevat kaksi kairauspistettä siirretään kauemmas lammesta.
- 9) Matalat hydrogeologiset maaperäkairaukset tehdään timanttikairauspisteiden suojavyöhykkeillä.
- 10) Moreeni-, maaperä- ja turvenäytteenottoa koskevissa tutkimussuunnitelmissa osoitetaan miten ja mihin perustuen suojeluperustelajit on otettu huomioon.
- 11) Erityisesti suojeltavan lajin pesän suojavyöhykkeellä kairaustoiminta sekä muu melua ja/tai häiriötä aiheuttava tutkimustoiminta lopetetaan keväisin viimeistään 15.3.
- 12) Pumppauskokeista tehdään erillinen tutkimussuunnitelma, jossa esitetään vesienhallintasuunnitelma.
- 13) Lisäksi tutkimussuunnitelman mukaisten geofysikaalisten mittausten ja muiden tutkimusten tekemisessä käytetään olemassa olevia reittejä niin paljon kuin mahdollista.

Tutkimukseen liittyvä liikkuminen Viiankiaavan soidensuojelualueella tulee suunnitella yhteistyössä alueen haltijan eli Metsähallituksen kanssa niin, ettei alueen luonnolle aiheudu vaurioita. Metsähallitukselle tulee ilmoittaa tutkimustöistä hyvissä ajoin ennen niiden aloittamista. Tarvittaessa kulkureittien tarkempaa kohdentamista tulee muuttaa siten, kuin Metsähallitus luonnonsuojelualueesta vastaavana viranomaisena edellyttää. Lupaan liittyvistä töistä tulee raportoida vuosittain Metsähallituksen Lapin luontopalveluille ja Lapin ELY-keskukselle. Samalla on ilmoitettava tutkimuksen mahdollisesti aiheuttamista maastovaurioista sekä vastattava muusta tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta Metsähallitukselle.

Poronhoitolain (848/1990) mukaan erityisellä poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Yhtiön tulee ennen tutkimustöiden aloittamista olla yhteydessä Oraniemen paliskuntaan ja yhteistyössä paliskunnan kanssa pyrkiä tutkimustöiden suunnittelulla ja ajoittamisella vähentämään poronhoidolle aiheutuvaa haittaa.

Kairausten ja kulkemisen vaikutuksia Viiankiaavan alueella tulee seurata erillisen seurantasuunnitelman mukaisesti, Natura-arvioinnissa esitetyllä tavalla ja kaivosyhtiön sekä Lapin ELY-keskuksen ja Lapin luontopalvelujen kanssa sovittujen täydentävien suuntaviivojen mukaisesti. Seurantaan liittyen myös pohjavedenpinnan korkeuden jatkuvatoimisen tarkkailua ja pohjavesinäytteiden ottoa tulee jatkaa suunnitellusti.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (1096/1996 muutoksineen) 65 § ja 66 §
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (852/1988)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Täytäntöönpanomääräys

Päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Väliön täytäntöönpano ei vaaranna alueen suojelua.

Päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti. Päätöksen laillisuus on jo aiemmin punnittu voimassa olevan luvan osalta. Malminetsintätoimenpiteiden viivästymisestä aiheutuisi huomattavat lisäkustannukset toimijalle. Tutkimuksilla on myös huomattavia aluetaloudellisia vaikutuksia, josta syystä toimien viivästymisestä aiheutuisi merkittävää haittaa myös Sodankylän alueen taloudelle ja työllisyydelle.

Päätöksen mukaiset toimenpiteet on luonnolle aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi toteutettava aina talviaikana, joten jo muutaman kuukaudenkin viivästys toiminnan jatkamisessa voi käytännössä johtaa hankkeen aikataulun siirtymiseen vähintään vuodella eteenpäin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksestä perittävä maksu

365 euroa (ympäristöministeriön asetus ympäristöministeriön maksullisista suoritteista 44/2019, 3 § 2 momentti 7 kohta). Maksu veloitetaan erikseen.

Liitteet Kartta tutkimusalueesta (Liite 1)
Valitusosoitus (Liite 2)

Lisätietoja päätöksestä

Ympäristöneuvos Aulikki Alanen
Puhelin 0295 250 333, sähköposti aulikki.alanen@ymparisto.fi

Mikko Kuusinen
Ylijohtajan sijainen, ympäristöneuvos

Tiedoksi Aulikki Alanen
Ympäristöneuvos
Lapin ELY -keskus
Metsähallitus
Sodankylän kunta
Lapin luonnonsuojelupiiri
Oraniemen paliskunta

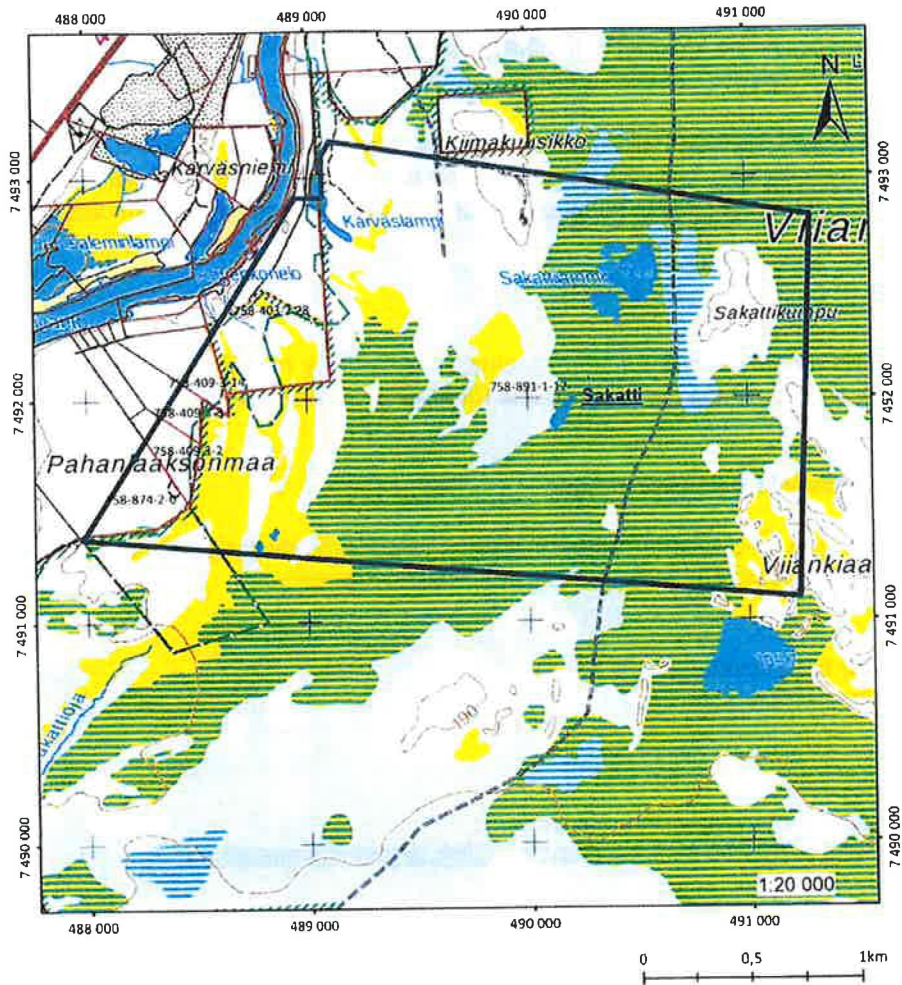
Toimenpiteitä varten YM/Taloushallinto

Tästä päätöksestä ei ole 30.3 päivän
määräajan kuluessa 15.7.2020 tullen
valitusta tänne jätetty.
Todistaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa
9.9.2020
lainkäyttöohjeet

40d. 31€

LIITE 1 Kartta tutkimusalueesta

Anglo American Finland -
AA Sakatti Mining Oy

HAKIJA:
AA Sakatti Mining Oy
Tuohiaavantie 2
99600 Sodankylä

KUNTA: Sodankylä

Sisältää Maanmittauslaitoksen 04/2018
Maastotietokannan aineistoa.

ML2012.0036 Sakatti, 493.30ha

OS.

LIITE 2

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa kyseisen hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- ministeriön päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys valitusajan alkamisajankohdasta tai todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi
- muut asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa. Valituskirjelmän voi viedä henkilökohtaisesti valittaja tai hänen valtuuttamansa asiamies tai toimittaa lähetin välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse tai sähköpostilla hallinto-oikeuden sähköpostiosoitteeseen. Muutoksenhakuasiaan liittyvä sähköposti on lähetettävä aina hallinto-oikeuden virastosähköpostiin (hallinto-oikeus(at)oikeus.fi). Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Virasto-aika päättyy kello 16.15. Postin ja sähköpostin käyttäminen on lähettäjän vastuulla.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden osoite: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu
Sähköposti: pohjoissuomi.hao@oikeus.fi
Puhelinvaihe: 029 56 42800

Hietala Teija (HAO)

Lähettäjä: aulikki.alanen@ym.fi
Lähetetty: torstai 27. elokuuta 2020 18.04
Vastaanottaja: Hietala Teija (HAO); pohjois-suomi.hao
Kopio: Kirjaamo@ym.fi
Aihe: VS: Päätöksen tiedoksiannot

Hei,

Päätös VN/3324/2020 on mennyt VAHVAn kautta 15.7.2020 seuraaville tahoille:

Lähettäjä	Aulikki Alanen	
Vastaanottaja	AA Sakatti Mining Oy	Toimitettu Sähköposti
Vastaanottaja	Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Toimitettu Sähköposti
Vastaanottaja	Luonnonsuojeluliitto, Lapin piiri	Toimitettu Sähköposti
Vastaanottaja	Metsähallitus	Toimitettu Sähköposti
Vastaanottaja	Oraniemen paliskunta	Toimitettu Sähköposti
Vastaanottaja	Sodankylä	Toimitettu Sähköposti
Kopio	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES	Toimitettu Sähköposti
Kopio	YM Talous	Toimitettu Sähköposti

Eli toisin sanoen kaikille päätöksessä mainituille tahoille, ja lisäksi tiedoksi myös TUKESille. Päätöksessä Luonnonsuojeluliiton Lapin piiri on näköjään väärin eli vanhalla tavalla kirjoitettu, mutta osoite on käsittääkseni ollut oikea (lappi@sll.fi).

Päätöksen Jakelu:

Tiedoksi: Lapin ELY –keskus, Metsähallitus, Sodankylän kunta, Lapin luonnonsuojelupiiri, Oraniemen paliskunta
Toimenpiteitä varten: YM/Taloushallinto

terveisin Aulikki Alanen

Aulikki Alanen
Ympäristöneuvos
Ympäristöministeriö
Luontoympäristöosasto
Aleksanterinkatu 7
PL 35, 00023 VALTIONEUVOSTO
puh 040 684 7146
aulikki.alanen@ym.fi

Lähettäjä: teija.hietala@oikeus.fi <teija.hietala@oikeus.fi> **Puolesta** pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Lähetetty: torstai 27. elokuuta 2020 10.22

Vastaanottaja: Alanen Aulikki (YM) <aulikki.alanen@ym.fi>; Ym Kirjaamo <Kirjaamo@ym.fi>

Aihe: Päätöksen tiedoksiannot

Hei,

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen on saapunut lainvoimaisuustodistuspyyntö Ympäristöministeriön päätöksestä 15.7.2020 dnro VN/3324/2020.

Pyydän tiedot siitä miten, milloin ja keille ko. päätös on annettu tiedoksi. Päätös on liitteenä.

Ystävällisin terveisin

Teija Hietala
lainkäyttösihteeri

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189 (Isokatu 4)
90101 OULU
puhelin: 02956 42800
sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Liite 5: Päätös 17.8.2018 – Luonnonsuojelulain 24 §:n 4 momentin mukainen poikkeaminen yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä

LUONNONSUOJELULAIN 24 §:N 4 MOMENTIN MUKAINEN POIKKEAMINEN YKSITYISEN LUONNONSUOJELUALUEEN RAUHOITUSMÄÄRÄYKSISTÄ

HAKIJA AA Sakatti Mining Oy
Tuohiaavantie 2
99600 SODANKYLÄ
jukka.jokela@angloamerican.com

Vireille 16.2.2018

LUONNONSUOJELUALUE, JOTA HAKEMUS KOSKEE

Uusitalon yksityinen luonnonsuojelualue, YSA 200649, Viiankiaavan Natura 2000 -alue, FI1301704, Sodankylä

AA SAKATTI MINING OY:N HAKEMUS

Yhtiöllä on voimassa oleva malminetsintälupa ML2012:0036 (Sakatti 1-5), joka kattaa hakemuksen kohteena olevan Uusitalon luonnonsuojelualueen. Rauhoitusmääräysten mukaan luonnonsuojelualueella on kaikenlainen maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen kielletty. Yhtiö ei ole rauhoitusmääräyksestä johtuen voinut harjoittaa malminetsintää kyseisellä alueella, sillä malminetsintä edellyttää kairauksia syvälle kallioperään.

Yhtiö hakee lupaa poiketa luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä. Yhtiöllä on tarve laajentaa malminetsintä luonnonsuojelualueen alapuoliseen kallioperään hyödyntäen suojelualueen ulkopuolella sijaitsevia, Natura-arviointiin malminetsintäluopäksittelyn yhteydessä sisällytetyjä kairauspisteitä.

Yhtiö katsoo, että rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen ei estä yksityisen luonnonsuojelualueen perustamistarkoitusta. Kairaus tapahtuu luonnonsuojelualueen ulkopuolella sijaitsevista kairauspisteistä viistoon kairaamalla siten, että kairaukset alittaisivat luonnonsuojelualueen rajan yli sadan metrin syvyydessä kallioperässä, ja kairaukset ulottuvat keskimäärin 500-600 metrin syvyyteen.

Yhtiö on aiemmin toteuttamiensa viistoon kairauksien yhteydessä selvittänyt, että sillä, mihin suuntaan kairareikä kulkee syvällä kallioperässä, ei ole käytännössä merkitystä ympäristövaikutusten kannalta. Yhtiön mukaan kairauksilla ei ole käytännön vaikutusta luonnonsuojelualueen maanpäällisiin tai eloperäisiin kerroksiin. Kairauksissa käytettävät apuaineet eivät myöskään säily maa- tai kallioperässä alueen eliöstölle haitallisessa määrin. Kai-

17.4.2018

LAPELY/721/2018
Julkinen

rauspisteiden ja kulkureittien kasvien ja luontotyyppien suojelemiseksi kairauksen suorittaminen on malminetsintäluvassa rajattu talviaikaan roudan ja lumipeitteen suojatessa kasvistoa.

Yhtiö katsoo, että uudelle Natura-arvioinnille ei ole tarvetta. Uusitalon luonnonsuojelualue sijaitsee osittain Viiankiaavan Natura 2000 -alueella. Ulkopuolisten kairauspisteiden vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luonnonarvoihin on arvioitu 8.12.2009 laaditussa ja helmikuussa 2014 ja toukokuussa 2014 täydennetyssä Natura-arvioinnissa. Yhtiön mukaan suojelualueen ulkopuolella sijaitsevista kairauspisteistä tapahtuvan kairauksen ympäristövaikutuksia ei ole tarpeen selvittää uudelleen, sillä niiden vaikutukset eivät poikkea jo kertaalleen em. Natura-arvioinnissa selvitetystä.

Yhtiön suunnittelemaat kairaukset suojelualueen alapuoliseen kallioperään vastaisivat toteuttamistavaltaan ja vaikutuksiltaan aiemmin vuosina 2012-2013 toteutettuja viistoon kairauksia Viiankiaavan Natura 2000 -alueen alle. Hakemuksen liitteenä olevan yhtiön tilaamaan pohjavesikonsultin selvityksen (Golder Associates Oy 19.2.2014) mukaan viistoon kairauksilla ei ole edes teoreettista vaikutusta Natura -alueeseen.

Kairauksen vaikutukset suoalueen vesitaseeseen voidaan hakemuksen mukaan ehkäistä tehokkaasti estämällä kalliopohjaveden purkautuminen suon pinnalle. Yhtiön selvitysten perusteella alueen vesitase tulee säilyttämään luontaisen vaihtelun ja ravinteiden kulkua sekä kasvillisuuden kasvuolosuhteita ohjailevat pinta- ja pohjavedet säilyvät luonnontilaisina.

HAKEMUKSEN TÄYDENTÄMINEN

Yhtiö on tarkentanut ELY-keskuksen pyynnöstä 4.4.2018 hakemusta luvan voimassaolon osalta. Hakemus kohdistuu malminetsintäluvassa ML2012:0036 nojalla suoritettavaan tutkimustoimintaan. Poikkeamista koskevaa lupaa haetaan siten malminetsintäluvassa ML2012:0036 voimassaoloajaksi sekä lisäksi niiden lupien voimassaoloajaksi, joilla malminetsintäluvassa ML2012:0036 mahdollisesti kaivoslain mukaisesti jatketaan.

MAANOMISTAJAN KUULEMINEN

Luonnonsuojelualueen omistajalle Seppo Kaaretkoskelle on varattu tilaisuus lausua hakemuksesta 23.2.2018 lähetetyllä kirjeellä. Vastausta ei ole saatu määräpäivään 9.3.2018 mennessä.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää AA Sakatti Mining Oy:lle luvan poiketa rauhoitusmääräyksistä malminetsinnän toteuttamiseksi hakemuksen mukaisesti alla mainituin ehdoin.

1. Lupa koskee Uusitalon luonnonsuojelualueetta YSA 200649, rauhoituspäätös 7.4.2004, Dnro LAP-2003-L-646-251, Sodankylän Viiankiaa-

17.4.2018

LAPELY/721/2018
Julkinen

valla, kiinteistötunnus 758-403-2-21. Luonnonsuojelualue sijoittuu osittain Viiankiaavan Natura 2000 -alueelle (FI1301706), mikä ilmenee päätöksen liitteenä olevasta kartasta.

2. Lupa on voimassa **tämän päätöksen tultua lainvoimaiseksi** malminetsintäluvan ML2012:0036 voimassaoloajan ja siihen liittyvien mahdollisten kaivoslain mukaisten jatkolupien voimassaoloajan.
3. Luvan saaja vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta luonnonsuojelualan maanomistajaan.
4. Yhtiön tulee raportoida luvan käytöstä luvan voimassaoloaikana valtion luonnonsuojeluviranomaiselle/Lapin ELY-keskukselle kairauskauden päätyttyä vuosittain 31.5. mennessä.

Perustelut

Hakemus kohdistuu Seppo Kaaretkosken omistuksessa olevaan Uusitalon yksityiseen luonnonsuojelualueeseen. Suojelualueella on rauhoitusmääräysten mukaan kielletty mm. kaikenlainen maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen.

Luonnonsuojelulain 24 §:n 4 momentin mukaisesti elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

Luonnonsuojelulain 24 §:n 4 momentti lisättiin lain muutoksella 195/2016. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 146/2015) todetaan, että ehdotetut poikkeamisedellytykset vastaavat niitä edellytyksiä, joilla luonnonsuojelulain 14 ja 15 §:n mukaan voidaan poiketa valtion luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitussäännöksistä. Luonnonsuojelulain 15 §:n 1 momentin 7-kohdan mukaan rauhoituksesta poikkeaminen voidaan myöntää muun muassa geologista tutkimusta ja malminetsintää varten.

Uusitalon luonnonsuojelualue sijoittuu liitteenä olevasta kartasta ilmenevällä tavalla osittain Viiankiaavan Natura 2000 -alueelle (FI1301706), joka on luontodirektiivin mukainen erityisten suojelutoimien alue (SAC-alue). Alue on myös ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue).

Hakemuksen mukaan kairaukset ulottuvat luonnonsuojelualan alapuolella noin 500-600 metrin syvyyteen. ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelualan alapuoliseen kallioperään tehtävät kallionäytekairaukset eivät käytettävissä olevan tiedon perusteella arvioiden todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja, joten luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-vaikutusten arviointi- ja lausuntoimenettely ei ole tarpeen.

Luonnonsuojelualan ulkopuolella sijaitsevien kairauspaikkojen ja niihin liittyvän kulkemisen vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteena oleviin

17.4.2018

LAPELY/721/2018
Julkinen

luonnonarvoihin on arvioitu malminetsintäluvan ML2012:0036 yhteydessä, joten niiden osalta perustetta uudelle Natura-vaikutusten arvioinnille ei ole.

Lapin ELY-keskus katsoo, että hakemuksen mukainen malminetsintä ei vaaranna Uusitalon luonnonsuojelun alueen perustamistarkoitusta eikä toimenpiteistä aiheudu haittaa luonnonsuojelun alueen luontoarvoille, kun malminetsintä toteutetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Tämän päätöksen mukainen lupa liittyy malminetsintälupaan ML2012:0036, jolloin luvan voimassaolo on määrätty yhtäläiseksi malminetsintäluvan ML2012:0036 voimassaoloajan ja sen mahdollisten kaivoslain mukaisten jatkolupien voimassaoloajan kanssa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 24 § 4 momentti ja 65 §
Lapin ympäristökeskuksen päätös luonnonsuojelun alueen perustamisesta
7.4.2004, Dnro LAP-2003-L-646-251

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Yksikön päällikkö

Jari Pasanen

Ympäristölakimies

Pirkko Posio

Lisätietoja päätöksestä antaa tarvittaessa ympäristölakimies Pirkko Posio, p. 0295 037 489 tai sähköpostitse etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

LIITTEET

Valitusosoitus ja maksua koskeva oikaisuvaatimusohje
Kartta

JAKELU JA MAKSUT

Päätös

Hakijalle, kirjeenä
Seppo Kaaretkoski, Väinöläntie 6, 99660 KERSILÖ, kirjeenä

Jäljennös

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry, kirjeenä

17.4.2018

LAPELY/721/2018
Julkinen

Tiedoksi Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto, sähköisesti
Metsähallitus, Lapin luontopalvelut, sähköisesti
TUKES, kaivosviranomainen, sähköisesti

MAKSU 120 euroa (muu luonnonsuojelulain mukainen lupa)

Maksuperuste Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2018 (1066/2017)

Jätetty postin kuljetettavaksi 18.4.2018

Liite 6: Päätös 17.1.2023 – Pintavedenottaminen Kitisestä
malminetsintätöiden lumetukseen, Sodankylä

PÄÄTÖS
Nro 3/2023
Dnro PSAVI/944/2022
17.1.2023

ASIA Pintaveden ottaminen Kitisestä malminetsintätöiden lumetukseen, So-
dankylä

HAKIJA AA Sakatti Mining Oy

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
HANKETTA KOSKEVA LAUSUNTO JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE SEKÄ SUOJELU- ALUEET	3
Lapin ELY-keskuksen lausunto pintaveden otosta Kitisestä malminetsintöiden lumetukseen liittyen	3
Kaavoitustilanne	3
Suojelualueet	4
HANKKEEN SIJAINNIN JA SEN YMPÄRISTÖ	4
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ	5
Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus	5
Vesistö tiedot	6
Virtaamatiedot	6
Veden laatu	9
Ekologinen tila	12
Vesi- ja ranta-alueiden käyttö	12
Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus	12
Kiinteistö tiedot	14
Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset	14
Hankkeen vaikutukset	14
Vaikutukset vedenpinnankorkeuteen ja virtaamaan	14
Vaikutukset veden laatuun	14
Vaikutukset vesistön tilaan	14
Vaikutukset veden käyttöön	15
Vaikutukset pohjavesiin	15
Vaikutukset alueen käyttöön ja asutukseen	15
Muut vaikutukset	16
Meluvaikutukset	16
Vaikutukset vesivoimatalouteen	18
Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista	18
Hankkeen hyödyt ja menetykset	18
Yleiset hyödyt ja menetykset	18
Yksityiset hyödyt ja menetykset	19
Tarkkailu	19
HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN	19
LAUSUNTO	20
MUISTUTUS	20
HAKIJAN SELITYS	26
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	30
MÄÄRÄYKSET	30
Vedenottomääräykset ja tarkkailu	30
RATKAISUN PERUSTELUT	31
Määräysten perustelut	32
Sovelletut säännökset	32
Lausuntoon ja muistutukseen vastaaminen	32
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	34
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	34
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	35
MUUTOKSENHAKU	36

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

AA Sakatti Mining Oy on 27.1.2022 aluehallintovirastossa vireille pane-
massaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut
määräaikaista vesilain 4 luvun 3 §:n mukaista oikeutta vedenottoon Kiti-
sestä Matarakosken voimalaitoksen alapuolelta Sodankylän kunnassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 4 luvun 3 §:n 2 momentti ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVA LAUSUNTO JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE SEKÄ SUOJE- LUALUEET

Lapin ELY-keskuksen lausunto pintaveden otosta Kitisestä malminetsintöiden lumetukseen liittyen

AA Sakatti Mining Oy on toimittanut aluehallintovirastolle hakemuksen
liitteenä Lapin ELY-keskuksen 11.11.2021 päiväämän lausunnon
(LAPELY/1175/2020) AA Sakatti Mining Oy:n ilmoitukseen Kitisestä ta-
pahtuvasta pintavedenotosta. Lapin ELY-keskus on lausunnossa katso-
nut, että ilmoituksessa kuvattu veden käyttö ei ole lain perusteluissa ku-
vattua tavanomaista kiinteistökohtaista veden käyttöä ja se vaatii vesi-
lain mukaisen oikeuden hakemista lupaviranomaiselta. Ilmoituksessa
kuvattu vedenotto ei Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaadi
vesilain mukaista lupaa Kitiseen kohdistuvien vähäisten vaikutustensa
johdosta (VL 3 luku: 2 § ja 3 §). Lapin ELY-keskus ei edellyttänyt vesi-
lain mukaisen oikeuden hakemista talvikaudella 2021–2022 tehtävälle
lumetukselle, mutta jatkossa vastaavanlaiseen vedenottoon ja veden
käyttöön tulee hakea vesilain mukainen oikeus.

Kaavoitustilanne

Hankealueella on voimassa Lokka–Koitelainen–Kevitsa osayleiskaava.
Kaavassa lumetusalue sijoittuu Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle,
jolla on ympäristöarvoja (MU-1). Alueen kaivamis-, louhimis-, tasoitta-
mis- tai täyttämistöihin, metsän avohakkuisiin, metsäaurauksiin ja mui-
hin näihin verrattaviin maisemakuvaa muuttaviin toimiin tarvitaan kun-
nanhallituksen toimenpidelupa. Toimenpidekielto ei koske metsälain
mukaista metsien käsittelyä. Vedenotto tapahtuu Kitisestä, joka on mer-
kitty vesialueeksi (W). Hankkeen vaikutusalue, muiden kuin meluvaiku-
tusten osalta, rajautuu alueiden MU-1 sekä W sisälle.

Meluvaikutukset ulottuvat lähivirkistysalueelle (VL) sekä maa- ja metsä-
talousalueelle (MT). Lähivirkistysalue on kaavamerkintöjen mukaan päi-
vittäiseen ulkoilu- ja virkistyskäyttöön tarkoitettu alue. Alueelle voidaan
rakentaa käyttötarkoitusta palvelevia reittejä ja rakenteita. Alueella sallii-

taan kaavamääräyksin rajoitettu puistomainen metsän hakkuu. Meluvaikutukset eivät ylety luonnonsuojelualueelle (SL) tai lähimpään asutukseen.

Sodankylän kunnan kaavoitusviranomaiselta saadun tiedon mukaan Lokka-Koitelainen-Kevitsa osayleiskaavassa on lähes kaikki Kitisen jokirannat osoitettu joko VR virkistysalueiksi tai MU-1 alueiksi jottei alueella suoritettaisi avohakkuita tai suuria maanmuokkauksia aivan vesistön rannoilla. Toiminta-alueen ympäristöarvot ovat maisema-arvoja, joiden vuoksi jokivarrelle ja erityisesti näille peltoaukeille on laitettu merkintä MU-1.

Suojelualueet

Lumetusalueelta on Viiankiaavan Natura-alueen rajaan sekä soidensuojelualueen rajaan lyhimmillään noin 500 metriä. Lumetuksella pyritään varmistamaan, että Natura-alueella tehtävillä malminetsintätoimilla olisi mahdollisimman vähäisiä vaikutuksia Natura-alueen luontoarvioihin sekä parantaa malminetsinnän edellytyksiä. Kulkureittien valmistelussa käytävä tykkilumi suojaa kasvillisuutta kulutukselta ja reitin kantavuuden lisääminen varmistaa turvallisen liikkumisen työkoneilla reiteillä ja kairapaikoilla.

HANKKEEN SIJAINNITPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Vedenottopaikka sijaitsee 15 km Sodankylän kuntakeskuksesta koilliseen Kelukosken ja Matarakosken välissä, heti Matarakosken voimalaitoksen alapuolella. Lumetusalue sijaitsee viljelykäytössä olevalla pelolla.

Lumetusalue sijaitsee Kersilönkankaan 2-luokkaan kuuluvalla pohjavesialueella. Pohjavesialue voidaan luokitella 2-luokkaan, jos se soveltuu ominaisuuksiltaan vedenhankintakäyttöön, mikäli tällaisia tarpeita olisi tulevaisuudessa. Kersilönkankaan pohjavesimuodostumasta ei oteta vettä tällä hetkellä talousvesikäyttöön.

Hankealueella ei ole muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja kohteita, rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaisia kohteita eikä maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltuja kohteita.

Lähdekartoituksia on tehty useana vuotena mm. ympäristövaikutusten arviointia varten, ja näiden tutkimusten perusteella lumetuksen toiminta-alueella (pellolla) ei ole havaittu lähteitä.

Myöskään luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja kohteita ei hankealueella ole kartoituksista löytynyt.

Lähin asutus on joen vastarannalla noin 450 metrin päässä luoteessa lumetusalueesta.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Hankkeen tarkoituksena on ehkäistä malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvia haittoja herkälle Natura-alueelle suojaamalla maaperää ja kasvillisuutta malminetsintätoiminnan aiheuttamalta kulutukselta sekä parantaa malminetsinnän edellytyksiä varmistamalla reittien ja kairauspaikkojen riittävä kantavuus työkoneille.

Hankkeessa Kitisestä otetaan vettä lumen tekemiseksi lumitykeillä. Tykkilunta käytetään luonnonlumen ohella malminetsinnän kairausreittien ja kairauspaikkojen valmisteluun AA Sakatti Mining Oy:n malminetsintälupa-alueilla. Vettä otetaan Kitisestä vuosittain marras-helmikuun aikana ja lumi tehdään ranta-alueelle aumoihin, josta tykkilumi siirretään tutkimustoiminnan talvikuukausien aikana tutkimusalueen huoltoalueelle. Kaikki rakenteet ovat väliaikaisia ja toiminta on lyhytkestoista.

AA Sakatti Mining Oy:lla on tällä hetkellä voimassa yksi Viiankiaavan Natura 2000-alueelle (FI 1301706) sijoittuva malminetsintälupa Sakatti (ML2012:0036). Viiankiaapa kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan ja pääosa siitä on suojeltu luonnonsuojelulain mukaisena luonnonsuojelualueena (851/1988). Lisäksi Viiankiaavan reuna-alueiden suojelua on osittain toteutettu yksityisillä suojelualueilla. Sakatti-malminetsintälupapäätöksen mukaisesti Viiankiaavan Natura- ja soidensuojelualueella kairaustoimintaa saa suorittaa ainoastaan talvikausien aikana, kun olosuhteet työskentelyalueella ovat talviset ja maaperä on roudassa. Kairaustoiminta sekä muu melua ja/tai häiriötä aiheuttava tutkimustoiminta tulee lopettaa keväisin viimeistään 15.3. suojelualueen sisäpuolella. Lupa-alueella kairaus sallitaan vain hakemuksessa esitetyillä kohteilla.

Viiankiaavan alueella toteutettavissa malminetsintätoimissa kulkureitit ja kairauspaikat valmistellaan lumesta. Lumen tarkoituksena on suojata

maaperää ja kasvillisuutta toiminnan aiheuttamalta kulutukselta sekä varmistaa reittien ja kairauspaikkojen riittävä kantavuus työkoneille. Kulkureittien ja kairauspaikkojen valmisteluun käytettävää luonnonlunta on vaihtelevasti saatavilla ja riittävän paksun lumikerroksen saavuttamiseksi luonnonlumen ohella joudutaan käyttämään tykkilunta. Koska luvan mukaisesti koneellista malminetsintää voidaan toteuttaa vain talvi-aikaan maaperän ollessa roudassa, on erittäin tärkeää, että tämä lyhyt toiminta-aika voidaan hyödyntää täysimääräisesti mineraalivarantojen ja malmivarojen selvittämiseksi. Sakatin hankkeessa malminetsinnän toiminta-aika on vain noin kolmasosa normaalista läpi vuoden tehtävästä malminetsinnästä, mikä aiheuttaa haasteita riittävän geologisen tiedon keräämiselle 15 malminetsintälupavuoden aikana.

Yhtiöllä on myös vireillä kuusi Viiankiaavan alueelle sijoitettavaa malminetsintälupahakemusta (Rimpelä ML2012:0101, Kotimaa ML2012:0097, Särki ML2012:0103, Petäjä ML2012:0100, Viianki 1 ML2014:0050 ja Viianki 2 ML2014:0051). Uusien lupa-alueiden kulkureittien ja kairauspaikkojen valmistelussa hyödynnetään tarvittaessa tykkilunta.

Vesistötiedot

Vedenotto tapahtuu Kitisestä, joka sijaitsee Kemijoen vesistöalueella (65, VHA5). Hankealue sijoittuu tarkemmin Kitisen keskiosaan (65.8, Kitisen alue) sijaitsevalle Kersilön valuma-alueelle nro 65.821. Kemijoen pääuoma saa alkunsa Pelkosenniemeltä, jossa yhdistyvät suuret latva-joet Kitinen, Luiro ja Ylä-Kemijoki.

Kitinen (FI65_800_001) on ympäristöhallinnon vesistötyyppiluokituksessa suuri turvemaiden joki, jonka kokonaispituus on 235 km ja valuma-alue 12 087 km². Kitinen on täysin porrastettu ja yläjuoksulta lähtien joessa on seuraavat seitsemän voimalaitosta: Porttipahta, Kurittukoski, Vajukoski, Matarakoski, Kelukoski, Kurkiaska ja Kokkosniva. Suurin osa Kitisen vedestä tulee Porttipahdan tekoaltaasta, jonka kautta purkautuu myös pääosa Lokan tekoaltaan vesistöistä.

Virtaamatiedot

Keskiylivirtaama Matarakoskella on 270 m³/s. Suurin havaittu virtaama Matarakoskella on 487 m³/s. Matarakosken ja Kelukosken välillä Kitiseen laskee Sattanen (65.86, valuma-alue 883,8 km²), joka näkyy erityisesti Kelukosken keskiylivirtaamassa ja tulva-aikaisissa keskimääräisissä virtaamissa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Kitisen Kelukosken ja Matarakosken keskivirtaama (MQ), keskialivirtaama (MNQ) ja keskiylivirtaama (MHQ) vuosina 2006–10/2021.

2006–2021 m ³ /s	Kelukoski	Matarakoski
MQ	82,5	73,0
MNQ	0,6	0,2
MHQ	405,7	268,7
HQ	717,5	486,8

Kitisen Kelukosken ja Matarakosken keskimääräiset virtaamat kuukausitasolla (2006–10/2021) on esitetty seuraavassa taulukossa.

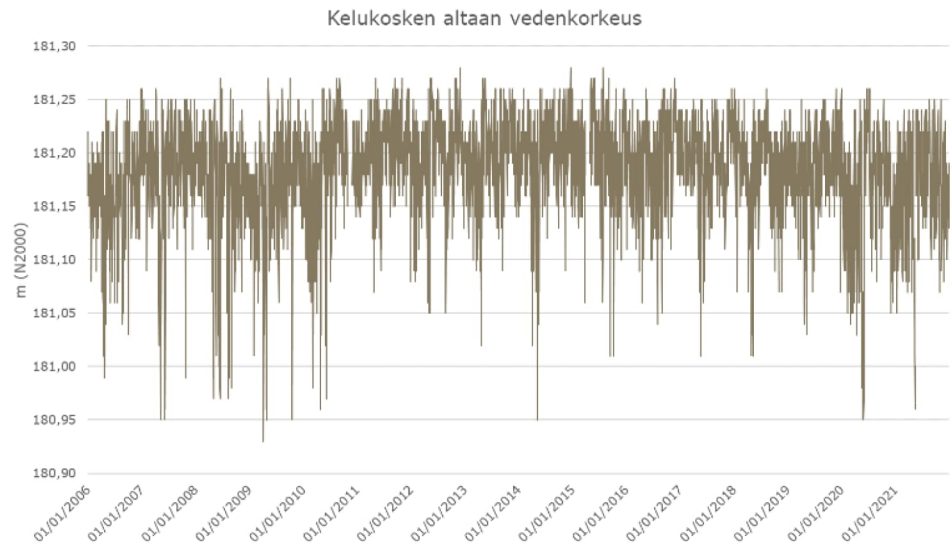
m ³ /s	Kelukoski	Matarakoski
tammikuu	105	104
helmikuu	112	112
maaliskuu	103	103
huhtikuu	77	74
toukokuu	138	91
kesäkuu	52	36
heinäkuu	48	38
elokuu	64	55
syyskuu	67	58
lokakuu	65	55
marraskuu	71	66
joulukuu	87	84

Vesistö rakentaminen on muuttanut Kitisen rakenteellista ja hydrologista tilaa, minkä seurauksena vedenkorkeus ja virtausolosuhteet poikkeavat luonnontilaiseen vesistöön verrattuna. Kitisen virtaamiin vaikuttaa voimakkaasti Lokan ja Porttipahdan tekojärvien säännöstely. Talviaikana tehdyt juoksutukset kohottavat virtaamia luontaisia suuremmiksi juoksutuksen aikana ja toisaalta säännöstelyn vuoksi tulvavirtaamat eivät kohoa poikkeusolosuhteita lukuun ottamatta erityisen korkeiksi. Keskimäärin virtaama Kitisessä on pienimmillään ennen sulamisvesien aiheuttaman tulvan alkua keväällä ja vastaavasti suurimmillaan toukokuun tulva-aikana.

Kelukosken ja Matarakosken päiväkohtaiset virtaamat on saatu Kemi-joki Oy:n voimalaitosten virtaamatiedoista vuosilta 2006–2021 ja vedenkorkeudet SYKE:n Hertta-järjestelmästä. Kitinen on Suomen neljänneksi suurin joki ja se on säännöstelty. Kitisen vedenkorkeus Kelukosken voimalaitoksen yläpuolella on vaihdellut vuosina 2006–2021

N2000 + 180,93 ja N2000 + 181,28 m välillä. Vedenottoalue kuuluu Kelukosken voimalaitoksen yläpuoliseen altaaseen, jota Kemijoki Oy säännöstelee. Kitisessä talvikauden virtaamat ovat kesäkauden virtaamia suurempia (poikkeuksena toukokuu), koska Porttipahdan tekojärvestä juoksetetaan vettä nimenomaan talviaikana. Vaikka voimalaitoksilta ei välttämättä juokseteta vettä joka päivä marras-helmikuun välisenä aikana, Kitisessä virtaama pysyy yllä myös tällöin, eikä se kuivu kokonaan.

Seuraavassa kaaviokuvassa on esitetty Kelukosken voimalaitoksen yläpuolisen altaan vedenkorkeustiedot vuosina 2006–2021.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Kitisen Kelukosken ja Matarakosken vuosien 2006–2021 keskivirtaamat (MQ) sekä keskialivirtaamat (MNQ) kuukausitasolla. Suunniteltu vedenotto, 300–1500 m³/vrk eli 0,003–0,017 m³/s, on tammi-helmikuussa 0,004–0,03 % ja marras-joulukuussa 0,01–0,1 % Matarakosken keskimääräisestä alivirtaamasta.

Yhteensä raakavedenoton on arvioitu olevan maksimissaan 26 000 m³, joka on tammi-helmikuun Kitisen keskialivirtaamasta 0,4–0,53 % ja marras-joulukuun Kitisen keskialivirtaamasta 0,75–1,75 %.

Vaikka tarkastellaan vedenoton vaikutuksia alivirtaamatilanteissa, vaikutukset Kitiseen ovat hyvin vähäiset.

	Kelukoski (m ³ /s)		Matarakoski (m ³ /s)	
	MQ	MNQ	MQ	MNQ
tammikuu	105	61	104	57
helmikuu	112	77	112	76
maaliskuu	103	63	103	63
huhtikuu	77	15	74	12
toukokuu	138	18	91	8
kesäkuu	52	8	36	3
heinäkuu	48	11	38	4
elokuu	64	12	55	6
syyskuu	67	7	58	3
lokakuu	65	11	55	8
marraskuu	71	22	66	17
joulukuu	87	45	84	40

Veden laatu

Hankealueen yläpuolella sijaitsee Matarakosken vedenlaatuspiste Kitinen (KiM) ja alapuolella Kitinen Sattanen (KiS). Vedenlaadun seurannan tulosten perusteella Kitisen vesi on neutraalia tai lievästi hapanta, vähähumuksista ja väriltään rusehtavaa. Kiintoainepitoisuudet ovat keskimäärin pieniä.

Kitisessä fosfori- ja typpipitoisuudet ovat pääosin karuille vesille tyypillistä tasoa. Fosfori ja typpi ovat pääravinteita, joiden pitoisuudet vaikuttavat merkittävimmin vesistöjen rehevyytasoon. Rehevässä vesistössä yhteyttävien kasvien eli vapaan veden (yleensä yksisoluisen) kasviplanktonin, kiinteille alustoille kiinnittyneiden levien ja vesikasvien tuotanto on kasvukaudella suhteellisen suurta, koska fosforia ja typpeä on hyvin saatavilla kasvuun eli biomassan tuotantoon. Karuissa vesistöissä pääravinteiden niukka saatavuus rajoittaa yhteyttävien kasvien tuotantoa kasvukaudella. Kasvukauden ulkopuolella muut tekijät kuten valon määrä ja lämpötila ovat tärkeimpiä kasvua rajoittavia tai kasvun pysäyttäviä tekijöitä.

Kitisessä ja suurimmassa osassa muissa tarkastelualueen vesistöissä veden puskurikykyä happamoitumista vastaan kuvaava alkaliteetti on hyvä (0,1–0,8 mmol/l).

Kitisessä hankealueesta ylä- ja alivirtaan sijaitsevien tarkkailupisteiden (KiM ja KiS) perusteella veden laatu on keskimäärin tasalaatuista. Metalleista muiden kuin raudan ja mangaanin pitoisuudet ovat olleet suhteellisen alhaisia. Seurannan perusteella veden laadussa ei ole tapahtunut tarkastelujakson 2016–2020 aikana selkeästi nähtävillä olevia muutoksia.

Seuraavassa taulukossa on esitetty hankealueen yläpuolisen Kitisen KiM -pisteen vedenlaatutiedot vuosina 2016–2020.

Parametri		yksikkö	Näyte- määrä	Minimi	Maksimi	Keskiarvo	Mediaani
Lämpötila kenttämittaus	T	°C	22	0,1	19,8	6,5	3,7
Happi liukoinen	O ₂	mgO ₂ /l	22	7,3	12,0	9,8	9,8
Happi kyllästyssaste	O ₂	%	22	59	98	78	80
pH	pH		22	6,5	7,3	6,9	6,9
Alkaliniteetti	Alk.	mmol/l	22	0,12	0,26	0,21	0,22
Sähkönjohtavuus	EC	mS/m	22	2,3	5,4	3,8	3,7
Sameus	Sameus	FTU	22	0,61	2	1,1	1,1
Kiintoainepitoisuus	SS	mg/l	22	<1	2,4	1,2	1,1
Rauta liukoinen	Fe (*)	µg/l	22	310	949	510	480
Väri	Väri	mg Pt/l	22	41	120	69	68
Fosfori	P	µg/l	22	8	36	14	13
Fosfaattifosfori	PO ₄ P	µg/l	22	<2	9	3	3
Typpi	N	µg/l	22	<50	410	322	335
Ammoniumtyppi	NH ₄ N	µg/l	22	<5	210	17,2	7,3
Nitraatti- ja nitraattitypen summa	NO ₂ -N + NO ₃ -N	µg/l	22	<5	130	58	37
Sulfaatti	SO ₄	mg/l	22	1,4	6,1	3,4	2,8
Kemiallinen hapenkulutus	COD _{Mn}	mg O ₂ /l	22	6,3	15	9,3	8,85
Nitraattityppi	NO ₃ -N	µg/l	22	<5	130	57	35
Nitriittityppi	NO ₂ -N	µg/l	22	<2	4	2	1
Alumiini liukoinen	Al (*)	µg/l	22	18	66	30	26,2
Elohopea liukoinen	Hg (*)	µg/l	22	<0,002	0,003	0,0052	0,0025
Kadmium liukoinen	Cd (*)	µg/l	22	<0,01	-	-	-
Lyijy liukoinen	Pb (*)	µg/l	22	0,02	0,12	0,05	0,04

Mangaani liukoinen	Mg (*)	µg/l	22	4	57	24	20
Nikkeli liukoinen	Ni (*)	µg/l	17	0,2	1,3	0,6	0,4
Sinkki liukoinen	Zn (*)	µg/l	22	<0,5	4,2	1,6	1,4

< pitoisuus alle määrittäysrajan. Laskennassa alle määrittäysrajan olevat tulokset on otettu huomioon arvolla määrittäysraja/2

*määritetty liukoisena

Seuraavassa taulukossa on esitetty hankealueen alapuolisen Kitinen KiS-pisteen vedenlaatu vuosina 2016–2020.

Parametri		yksikkö	Näyttemäärä	Minimi	Maksimi	Keskiarvo	Mediaani
Lämpötila kenttämittaus	T	°C	21	0,1	21,6	7,3	4,4
Happi liukoinen	O ₂	mgO ₂ /l	22	8,1	11,0	9,7	9,7
Happi kyllästysaste	O ₂	%	21	62	92	79	83
pH	pH		22	6,5	7,2	6,9	6,9
Alkaliniteetti	Alk.	mmol/l	22	0,12	0,27	0,21	0,22
Sähkönjohtavuus	EC	mS/m	22	2,4	5,6	3,8	3,7
Sameus	Sameus	FTU	22	0,82	2,2	1,3	1,2
Kiintoainepitoisuus	SS	mg/l	22	<1	4,6	1,5	1,2
Rauta liukoinen	Fe (*)	µg/l	22	310	980	521	520
Väri	Väri	mg Pt/l	22	41	110	71	75
Fosfori	P	µg/l	22	9	38	16	14
Fosfaattifosfori	PO ₄ -P	µg/l	22	<2	28	4	4
Typpi	N	µg/l	22	250	480	354	355
Ammoniumtyppi	NH ₄ -N	µg/l	22	<5	210	17,2	7,3
Nitraatti- ja nitraattitypen summa	NO ₂ -N + NO ₃ -N	µg/l	22	<5	230	64	37
Sulfaatti	SO ₄	mg/l	22	1,4	6	3,1	2,75
Kemiallinen hapenkulutus	COD _{Mn}	mg O ₂ /l	22	6,5	14	9,7	9,9
Nitraattityppi	NO ₃ -N	µg/l	22	<5	230	63	36

Nitriittityppi	NO ₂ -N	µg/l	22	<2	3	2	1
Alumiini liukoinen	Al (*)	µg/l	22	17	66	31	28,05
Elohopea liukoinen	Hg (*)	µg/l	22	<0,002	0,005	0,005	0,0035
Kadmium liukoinen	Cd (*)	µg/l	22	<0,01	-	-	-
Lyijy liukoinen	Pb (*)	µg/l	22	0,03	0,14	0,05	0,04
Mangaani liukoinen	Mg (*)	µg/l	22	6	88	29	26
Nikkeli liukoinen	Ni (*)	µg/l	17	0,2	1,4	0,7	0,4
Sinkki liukoinen	Zn (*)	µg/l	22	<0,5	16,0	3,3	2,1

< pitoisuus alle määrittämissärajat. Laskennassa alle määrittämissärajat olevat tulokset on otettu huomioon arvolla määrittämissäraja/2

*määritetty liukoisena

Ekologinen tila

Kitinen on vuosien 2012–2017 havaintoaineiston perusteella luokiteltu ekologiselta tilaltaan voimakkaasti muutetuksi tai keinotekoiseksi vesistöksi, jonka ekologinen tila on hyvä suhteutettuna parhaaseen saavutettavissa olevaan tilaan.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Kitinen kuuluu Sodankylän kalastusalueeseen, ja on suosittu kalastusjoki. Kalastus painottuu kesä-heinäkuuhun, mutta myös talvella kalastetaan jonkin verran. Vuosina 2018 ja 2013 toteutettujen kalastustiedustelujen mukaan tärkeimmät saalislajit Kelukosken patoaltaalla olivat hauki ja ahven. Muita saalislajeja olivat made, siika, taimen, kirjolohi sekä vuonna 2013 harjus.

Haetun vedenoton läheisyydessä ei ole muuta pintavedenottoa. Kitisen vettä käytetään kuitenkin esimerkiksi viljelysten kasteluun kesäaikana. Kasteluvien ottaminen sijoittuu ajallisesti eri vuodenaikaan kuin lumetustuvien ottaminen.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Vettä on tarkoitus ottaa Kitisestä malminetsinnän reittien ja kairauspaikoille tehtävää tykkilunta varten marras-helmikuun välisenä aikana vuosina 2022–2028. Pääsääntöisesti vettä otetaan läpi vuorokauden, kun on pakkasta. Lumetukseen tarvittavan veden määrä riippuu luonnonlumen määrästä. Vettä otetaan Kitisestä 300–1 500 m³/vrk riippuen lumitykkien määrästä, ilman lämpötilasta ja tuulen suunnasta. Vettä tarvitaan vuosittain 13 000–26 000 m³.

Lumetuskalusto koostuu neljästä pääkomponentista; generaattorista, lumitykistä, oppopumpusta ja paineenkorotuspumpusta. Lunta voidaan tehdä myös kahdella kalustolla, jolloin paineenkorotuspumppuja ja tykkeitä on kaksi, mutta vain yksi oppopumppu ja generaattori. Kaikki rakenteet ovat väliaikaisia.

Veden ottaminen lumetukseen tapahtuu sähkötoimisella oppopumpulla. Oppopumppuna käytetään esimerkiksi Caprari DRN30T mallia, jolla pumpataan keskimäärin 60 m³/h (maksimipumppauskapasiteetti on 72 m³/h). Oppopumppu lasketaan kaivinkoneella joen pohjalle veden pinnan alle, josta se pumppaa veden letkua (halkaisija 5,08 cm) pitkin rannalla olevalle paineenkorotuspumpulle. Ajoittain vedenottoalueelle voi muodostua jääkansi. Mikäli ottopaikassa on jääkansi, jääkanteen painetaan reikä kaivinkoneen kauhalla. Oppopumppu sijoittuu noin viiden metrin päähän rantaviivasta ja se pysyy omalla painollaan joen pohjassa Kitisen alhaisesta virtausnopeudesta johtuen. Pumppu kiinnitetään paineenkorotusasemaan varmistusvaijerilla.

Paineenkorotuspumppu sijoitetaan suljettuun ja ääntä vaimentavaan eristettyyn merikonttiin ranta-alueelle. Paineenkorotuspumppuina käytetään Rovatti MB 225M2 ja Felm F3-200L-2 pumppuja, joiden maksimipumppauskapasiteetit ovat 45 m³/h ja 30 m³/h. Paineenkorotuspumpulta vesi pumpataan letkua pitkin lumitykille.

Sähkö tuotetaan lumetuskalustolle generaattorilla. Pumppausyksikön generaattorissa on sisäänrakennettu valuma-allas polttoainevuotojen varalta.

Lumitykki puhalttaa veden paineella suutinten kautta puhaltimelle, joka puhalttaa veden ilmaan. Pakkasella vesi muuttuu lumeksi ja laskeutuu pellolle aumaan. Lunta tehdään kahdelle alueelle, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 0,4 ha. Lumitykit asemoidaan siten, että lumesta tehdään noin kuusi metriä korkea ja 10 metriä leveä auma. Auma tehdään kahdessa kerroksessa siten, että kolmen metrin kohdalla yläpinta tasoitetaan kaivinkoneella, jotta auman päällä olisi turvallista liikkua. Lumi ajetaan kuorma-autoilla lumen välivarastointialueille, josta se siirretään valmisteltaville reiteille ja kairauspaikoille.

Lumetusalue merkitään työmaakyltein ja vedenottoalue sekä lumetusalueen ranta merkitään huomionauhalla. Lumetuksessa ei käytetä kemikaaleja.

Lumetuksen loputtua alueelta poistetaan vuosittain kaikki lumetus- ja vedenottorakenteet ja kalusto sekä alue siistitään. Hankealue on maanomistajan käytössä kesäaikaan.

Lumetusalueella ei säilytetä polttoaineita, vaan generaattorin tankkaus tapahtuu alueelle tuotavasta valuma-altaallisesta polttoainesäiliöstä (250 l). Tankkaustilanteessa noudatetaan äärimmäistä huolellisuutta ja tankkaus suoritetaan öljynimeytysmaton päällä. Lumetusalueella käytettävä kaivinkone tankataan päälanssin kalvotetulla alueella ja kuorma-autot tankataan ennen alueelle tuloa. Työkoneita ei säilytetä pitkäaikaisesti lumetusalueella ja työvuoron aikana tapahtuva koneiden säilytys tehdään raskaspeitteen päällä.

Kiinteistötiedot

Vettä otetaan Kitisestä Kemijoki Oy:n omistamien kiinteistöjen Kelukoski-Uusitalo 758-403-2-17 ja Kaarretkoski 758-403-8-0 vesialueelta. Varsinaiset muut rakennelmat ja lumetusalue sijoittuvat yksityisen omistaman kiinteistön Uusitalo 758-403-2-21 maa-alueelle.

Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset

Hakijalla on maa- ja vesialueen omistajan suostumukset hankkeelle.

Hankkeen vaikutukset

Vaikutukset vedenpinnankorkeuteen ja virtaamaan

Vedenotto Kitisessä on lyhytaikaista ja käytettävän veden määrä on vähäistä verrattuna Kitisen virtaamaan. Jos vedenotto alentaa Kitisen vedenpintaa, on alenema hakemuksen mukaan hyvin pieni ja lyhytaikainen, eikä näy enää Kelukoskella mm. Sattasen vaikutuksen vuoksi.

Pintaveden ottaminen Kitisestä ei hakemuksen mukaan aiheuta tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä, koska vedenotto on hyvin pientä suhteessa Kitisen Kelukosken ja Matarakosken virtaamaan. Yhteensä raakavedenoton on arvioitu olevan maksimissaan joen keskialivirtaamasta 0,4–0,53 % (tammi-helmikuu) ja 0,75–1,75 % (marras-joulukuu).

Vedenotosta aiheutuvat haitat keskimääräisessä virtaamatilanteessa ovat hakemuksen mukaan vähäiset. Lisäksi vedenotosta aiheutuvat haitat alivirtaamatilanteessa jäävät myös vähäiseksi.

Vaikutukset veden laatuun

Vedenotto on hyvin pientä suhteessa Kitisen virtaamaan. Näin ollen vedenotolla ei hakemuksen mukaan ole vaikutuksia Kitisen veden laatuun. Mikäli imuletku pääsee kosketuksiin pohjasedimentin kanssa, voi se aiheuttaa pientä samentumaa, joka häviää virtaamaan hyvin nopeasti.

Vaikutukset vesistön tilaan

Vedenotolla ei hakemuksen mukaan ole vaikutusta vesistön tilaan.

Vaikutukset veden käyttöön

Koska vedenotto on todella vähäistä suhteessa Kitisen virtaamaan, ei hankkeella ole hakemuksen mukaan vaikutuksia veden käyttöön.

Vedenottopaikka sijaitsee aivan voimalaitoksen alapuolella, jossa vedenpinta vaihtelee voimalaitoksen käytön mukaisesti. Tämän takia kohta ei ole optimaalinen pilkkimiseen tai muuhun talvikalastukseen, joten hakemuksen mukaan vaikutuksia veden virkistyskäyttöön, kuten kalastukselle ei ole.

Vedenotto ei hakemuksen mukaan aiheuta vahinkoa myöskään kalakannoille.

Vedenotto ei hakemuksen mukaan aiheuta vahinkoa tai haittaa vesiliikenteelle tai puutavaran uitolle koska talvella Kitisessä ei ole vesiliikennettä, eikä joessa suoriteta uittoa.

Vaikutukset pohjavesiin

Vedenotto- ja lumetusalue sijaitsee Kersilönkankaan pohjavesiesiintymän (12758187) muodostumisalueen länsireunalla osittain muodostumisalueen ulkopuolella. Alueelle jää talvikauden loputtua vähäinen määrä (muutamia kymmeniä kuutiometrejä, joka vastaa noin vesimäärää 50 m³) käyttämätöntä tykkilunta ja täten lumetuslumen sulamisvesien suotautuminen pohjavesiesiintymään on vähäistä verrattuna pohjavesialueella muodostuvaan pohjaveden määrään 950 m³ vuorokaudessa. Lisäksi osa lumetusalueelle jäävästä tykkilumesta voi poistua alueelta pintavaluntana keväällä. Näin ollen lumetuslumen sulamisvesien suotautumisella pohjaveteen ei hakemuksen mukaan ole vaikutuksia myöskään pohjaveden laatuun.

Vedenotto tapahtuu Kitisestä. Kersilönkankaan pohjavesimuodostumasta ei oteta vettä talousvesikäyttöön. Vedenotto Kitisestä ei hakemuksen mukaan heikennä Kersilönkankaan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huononna sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuta vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä. Vedenotolla ei hakemuksen mukaan ole haittaa muille vedenottajille.

Pintavedenotolla ja lumetuksella ei hakemuksen mukaan ole vaikutusta Kersilönkankaan pohjavesiesiintymän määrälliseen taikka laadulliseen tilaan, eikä toiminta aiheuta pohjavesiesiintymän tilan huononemista.

Vaikutukset alueen käyttöön ja asutukseen

Osayleiskaavassa alue on merkitty alueeksi, jolla on ympäristöarvoja. Alueen käyttö väliaikaisesti lumetukseen talvikautena ja alueelle tuotavat väliaikaiset rakenteet eivät hakemuksen mukaan muuta alueen maisemakuvaa.

Vaikutukset asutukseen on minimoitu mm. ääntä eristävällä merikontilla, johon pyritään sijoittamaan kaikki melua tuottava toiminta.

Muut vaikutukset

Perustuen toiminnan pienimuotoisuuteen, lyhytkestoisuuteen ja talvi-kauteen ajoittumiseen pintaveden ottaminen Kitisestä ei hakemuksen mukaan aiheuta luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista eikä vähennä melkoisesti luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja. Lisäksi lumetuksen sääolosuhteet katsotaan sellaiseksi, että muodostuva lumipilvi ei aiheuta näköhaittaa lähialueella.

Pintavedenotto Kitisestä ei hakemuksen mukaan aiheuta vaaraa terveydelle.

Vedenotto ei hakemuksen mukaan vaaranna puron uoman luonnontilan säilymistä, sillä vedenotto- tai lumetusalueen läheisyydessä (alle 400 metrin etäisyydellä) ei ole puroja.

Koska lumetuskalusto on alueella vain talvikauden ja itse toiminta on lyhytkestoista, ei toiminnalla ole hakemuksen mukaan vaikutuksia alueen maisema- ja ympäristöarvoihin.

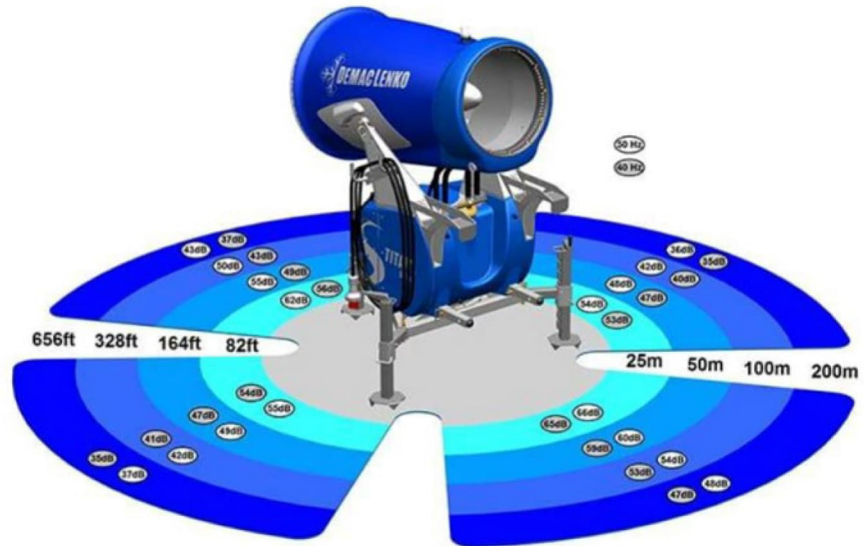
Meluvaikutukset

Suurimmat melulähteet ovat generaattori ja lumitykki. Koska paineenkorotuspumppu sijoitetaan suljettuun ja eristettyyn konttiin ranta-alueelle, ei pumpuista aiheudu melua ympäristöön.

Seuraavassa taulukossa on esitetty generaattorin (Atlas Copco QAS 325) aiheuttaman melun leviäminen ilman ääntä vaimentavien tekijöiden huomioimista, kuten tuuli, lumi, puusto jne. Generaattorin melutaso on laskenut 200 metrin kohdalla tasoon 44,6 dB.

Etäisyys generaattorista	25 m	50 m	100 m	200 m
Melutaso	61 dB	55 dB	49,3 dB	44,6 dB

Seuraavassa kuvassa on esitetty lumitykin aiheuttaman melun leviäminen eri puolilla lumitykkiä ilman ääntä vaimentavien tekijöiden huomioiden. Lumitykki on suunnattu joen suuntaisesti kohti etelää tai pohjoista. Kuvan mukaan 200 metrin päässä melutaso on lumitykin edessä tasolla 47–48 dB, takana 37–43 dB ja sivuilla luokkaa 35–37 dB.

Lähin asutus on noin 450 metrin päässä joen vastarannalla luoteessa. Melu on vaimentunut 200 metrin päässä lähimmän asutuksen suuntaan tasolle 35–37 dB. Tätä melutasoa voisi kuvata liikennettä vastaavasti taustasuhinaksi, sillä Sakatin perustilaselvityksessä tehtyjen melumittauksen perusteella valtatie 4 äänitaso Kitisen jokivarren asutuksissa noin tasolla 32–50 dB. Lumenoton meluvaikutukset asutukseen ovat hyvin vähäisiä ja lyhytkestoisia.

Vedenotto- ja lumetusalueen läheisyydessä, Matarakosken voimalaitosten alapuolella, sijaitsee saukon talvireviiri. Saukko on luontodirektiivin liitteen II liitteen IV(a) laji, joita koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen levähdys- ja lisääntymispaikan hävittämisen ja heikentämiskielto. Vedenotosta ja lumetuksesta aiheutuneen melun ei ole maastossa tehtyjen saukkohavaintojen perusteella havaittu häirinneen saukkoja. Lumetuksen ja siihen liittyvän vedenoton vaikutuksia saukkoihin on arvioitu osana Viiangin malminetsintähankkeen Natura-arviointia. Saukkoon kohdistuvien vaikutusten arviointiin olevan todennäköisyydeltään luokassa 'ennakoitavissa' suuruudeltaan luokassa 'lievä' ja merkittävyydeltään luokassa 'merkityksetön'.

Vedenoton ja lumetuksen meluvaikutuksia voi kohdistua myös alueella talvehtiviin lintulajeihin kuten pöllöihin ja metsäkanalintuihin. Hankkeen linnustovaikutuksia vähentää merkittävästi toiminnan meluvaikutusten ajoittuminen pesimäkauden ja metsäkanalintujen soidinajan ulkopuolelle sekä se, että vedenotosta ja lumetuksesta aiheutuva ääni on tasaista ja jatkuvaa. Eläimet tottuvat yleisesti varsin hyvin tällaisiin ääniin, mutta vaihteleviin ja epäsäännöllisiin ääniin huonommin. Toiminta voi hetkellisesti ajoittua samaan aikaan pöllöjen soitimen kanssa, joka lajista ja sääolosuhteista riippuen voi alkaa jo helmikuussa. Vuoden 2020 kartoi-

tuksessa lähin hiiripöllöhavainto tehtiin noin 800 metrin päässä lumetus-alueesta. Edellä esitetyn perusteella voidaan myös todeta, että melusta aiheutuva häiriö luonnonsuojelualueelle sekä alueella olevaan eläimistöön jää hyvin vähäiseksi, koska melu on vaimentunut jo 200 metrin päässä laitteista taustatasolle (35–37 dB). Lähimpään luonnonsuojelualueen rajaan on noin 500 m.

Vaikutukset vesivoimatalouteen

Otettu vesi käytetään samalla valuma-alueella, eli kokonaisvesimäärä Kitisessä ei juurikaan muutu pitkällä aikavälillä. Kokonaisvesimäärä 26 000 m³ vastaa alle kolmen minuutin energian tuotantoa rakennusvirtaamalla 180 m³/s. Kemijoki Oy:n kanssa on tehty sopimus vedenotosta.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista

Vaikutukset pohjaveden kemialliseen tilaan on pyritty minimoimaan seuraavin toimin: Lumetusalueella ei säilytetä polttoaineita, generaattorissa on sisäänrakennettu valuma-allas, työkoneille tehdään päivätarkastukset ennen töiden aloitusta ja niiden tankkaukset suoritetaan pohjavesi-alueen ulkopuolella sekä työkoneita säilytetään alueella vain lyhyitä aikoja (raskaspeitteen päällä).

Hankkeen hyödyt ja menetykset

Yleiset hyödyt ja menetykset

Hankkeen avulla voidaan varmistua siitä, että Natura-alueella tehtävillä malminetsintätoimilla olisi mahdollisimman vähäisiä vaikutuksia Natura-alueen luontoarvioihin. Hanke myös parantaa malminetsinnän edellytyksiä.

Kulkureittien valmistelussa käytettävä tykkilumi suojaa kasvillisuutta kulukselta ja varmistaa, että reittien ja kairauspaikkojen valmistelu voidaan toteuttaa aikataulussa luonnonlumiolosuhteista riippumatta. Riittävä lumen paksuus ja kantavuus varmistaa turvallisen liikkumisen työkoneilla reiteillä ja kairapaikoilla. Tykkilumella varmistetaan, että kairaukseen lupamääräyksissä annettu lyhyt toiminta-aika voidaan käyttää maksimaalisesti hyväksi ja tarvittavat tutkimukset voidaan suorittaa malminetsintäluvan voimassaoloaikana.

Vedenotolla ei ole haittaa Kitisen vedenpinnankorkeuteen eikä kalastoon. Hanke voi haitata jossain määrin pilkkimistä tai talviverkotusta rajatulla pumppausalueella, mutta alue on kuitenkin pienialainen.

Osa AA Sakatti Mining Oy:n malminetsintälupa-alueista sijaitsee Viiankiaavan Natura 2000 -alueella ja soidensuojelualueella. Tästä syystä malminetsintätoimissa noudatetaan erityistä varovaisuutta, jotta vaikutukset alueen luontoarvioihin olisivat mahdollisimman vähäiset. Suojelualueella sijaitsevalle Sakatti-malminetsintälupa-alueelle sekä vireillä oleville hakemusalueille on tehty Natura-arvioinnit, joissa kairapaikat ja rei-

tit on suunniteltu huomioiden uhanalaisten kasvien esiintymät. Tykkilunta käytetään ensisijaisesti suojelualueella sijaitsevien kairareittien ja kairapaikkojen vahvistamiseen maaperän ja kasvillisuuden suojaamiseksi malminetsintä-alueilla.

Hanke ei loukkaa yleistä etua.

Yksityiset hyödyt ja menetykset

Hankkeen avulla voidaan parantaa malminetsinnän edellytyksiä. Etsinnän tulokset voivat johtaa aluetaloudelliselta sekä työllisyyden kannalta merkittävään investointiin. Yksityiset hyödyt tulevat malminetsinnän edellytysten paranemisen kautta työllistävinä vaikutuksina ja mahdollisina kaivoshankkeen investoinnin taloudellisina vaikutuksina.

Yksityiset menetykset esimerkiksi kalastuksen osalta ovat hyvin vähäiset, koska mahdollinen vaikutusalue on pienialainen.

Hanke ei loukkaa yleistä etua ja siitä saatava yleinen ja yksityinen hyöty on huomattava aiheutuviin menetyksiin verrattuna.

Tarkkailu

Vedenottoa tarkkaillaan osana malminetsintätoimien tarkkailua.

Vedenottomäärää Kitisestä seurataan tarkkailemalla pumpun käyntiaikoja. Pumpun tuotosta ja käyntiajoista lasketaan otetun veden määrä.

Lumetusalueella käytettävä kalusto mukaan luettuna työkoneet, generaattori ja pumput tarkastetaan säännöllisesti viikoittain tehtävillä tarkastuskierroksilla. Alueella käytettäville kaivinkoneelle ja kuorma-autoille tehdään päivätarkastukset ennen töiden aloitusta.

Lumetuksen loputtua alueelta poistetaan kaikki lumetus- ja vedenottorakenteet ja alue siistitään. Keväällä lumien sulamisen jälkeen lumetusalueelle tehdään lopputarkastus. Lopputarkastuksessa alueelta siivotaan sinne mahdollisesta talvella jääneet tavarat ja roskat sekä alue käydään läpi mahdollisten polttoainevuotojen varalta.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi> 23.8.–29.9.2022. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Sodankylän kunnan verkkosivuilla. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu paikallislehti Sompiossa.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat

-vastuualueelta, Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Sodankylän kunnalta ja Sodankylän kunnan ympäristönsuojelu- ja kaavoitusviranomaiselta.

LAUSUNTO

1) **Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue** on lausunnossaan todennut, että sen näkemysten mukaan vedenotto- ja lumetusalueen sijoittuminen pohjavesialueelle on huomioitu hakemuksessa riittävällä tavalla.

Vedenotto- ja lumetusalueella ei sijaitse Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi -portaalin mukaan uhanalaisten lajien esiintymiä eikä EU:n direktiivilajeja. Ympäristöhallinnon tietojärjestelmän mukaan alueella ei myöskään sijaitse suojelualueita tai muinaismuistoja.

Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle on toimitettava vuosittain ottokauden päätyttyä tiedot vedenoton ajankohdista ja otetun veden kokonaismäärästä.

Muutoin Lapin ELY-keskuksella ei ole lisättävää siihen, mitä se on hakemuksen liitteenä 1 olevassa lausunnossaan todennut.

MUISTUTUS

2) **Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry** on todennut lupahakemusasiakirjojen olevan oleellisesti puutteellisia seuraavilta osiltaan:

- Sakatti Oy on hakenut vesilupaa kuudeksi vuodeksi malminetsintälupahakemustensa kairausalueiden ja kulkuereittien lumetukseen, mutta ei ole yksilöinyt, mitä malminetsintäluva-alueita tai lupahakemuksia tämä vesilupahakemus koskee, eikä ole selostanut minkälaiset lupamääräykset kyseisiin malminetsintäluvapäätöksiin liittyy vedenoton ja vedenkäytön osalta. Lupahakemusasiakirjassa ei myöskään ei ole selostettu malminetsintäluvuissa annetun lupamääräyksiä lumetuksen käyttämisestä kulku-urien vahvistamiseen ja kairauspaikkojen lumetuksiin, eikä ole selostettu selvitetyn, mitä vaikutuksia kyseisen lisälumetuksen vesimäärällä on kyseisten alueiden pienvesistöjen ja suojeltujen soiden vesitasapainoon ja ekologiaan.
- Vesilupahakemuksesta puuttuu yksilöity selostus luvan mukaisen vedenoton käyttökohteista, eli mihin vesi todellisuudessa käytetään ja mihin se vesi päätyy. Lupahakemuksesta puuttuu yksilöity selostus toteutettavan maastoon kuljetetun tekolumimäärän ympäristö-, luonto- ja vesivaikutuksista vesilain, vesipuidedirektiivin, luontodirektiivin, ympäristönsuojelulain ja kaivoslain velvoitteiden mukaisesti selvitetynä.
- Vesilupahakemus on perusteettomasti supistettu koskemaan vain vesilain 4 luvun 3 §:n mukaista 'Pintaveden ottaminen toisen vesialueelta'. Kuulutettu lausuntopyyntöasiakirja luo tosiasioiden vastaista vaikutelmaa, kuin kyse olisi vain pintaveden ottamisesta Kitisestä pakkaskauden aikana, sen otetun vesimäärän lumettamisesta lumitykeillä kasaan

tai kasoihin Kitisen ranta-alueella (pellolla), ja sitten keväällä lumetusjärjestelmän laitteiden ja rakenteiden poistamisesta (vuosittain). Kyse ei ilmeisen selvästi kuitenkaan ole siitä, että vesiluvalla hankittu vesi sulaisi keväällä ranta-alueen kasoista takaisin Kitiseen, vaan että se vesi kuljetettaisiin lumena luontoarvoiltaan herkkään maastoon.

- Vesilupahakemuksessa ei ole esitetty selvityksiä siitä, että kyseisen jo alkutalvesta maastoon kuljetettavan lumimäärän (vesimäärän) summa-vaikutukset kuuden talvikauden ajalta olisi arvioitu alueen pienvesistöille ja suojeltujen soiden vesitaseen, eikä tämän lumetusvesimäärän vaikutuksia ole arvioitu yhteisvaikutuksiltaan syväkairauksen tarvitseman kairausvesimäärän kanssa. Vesilupahakemuksessa ei ole tällaista arviota, eikä ole alueen useissa malminetsintäluvissakaan.

Lupahakemuksesta ja lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole selostettu eikä osoitettu lupahakemuksen täyttävän vesilain 2 luvussa määritellyt luvan myöntämisen edellytykset, eikä 'Yleisten hyötyjen ja menetysten arviomista' ole osoitettu tehdyn.

- Lupahakemuksessa ja lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole selostettu ja osoitettu lupahakemuksen täyttävän vesilain 3 luvussa määritellyt velvoitteet siitä, että
 - 1) hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua; tai
 - 2) hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin.
 - ettei vesilupa aiheuttaisi huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa, huomioiden erityisesti lupahakemuksen tarkoitus käyttää kyseinen vesimäärä luontoon, mikä vesimäärä väistämättä muuttaa paikallisesti pienvesistöjen vesitasapainoa ja siten myös luontoarvoja.

- Lupahakemuksessa ja lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole selostettu lupahakemuksen mukaista heti alkutalvesta tapahtuvan vedenoton vaikutusta Kitisen alivirtaamaan, joka on marras-joulukuun aikana pienimmillään. Lupahakemuksessa harhauttavasti väitetään, että talvikaudella juoksetetaan Lokan altaista Kitiseen vettä, jonka vuoksi sellaista alivirtaamaa Kitisessä ei olikaan, johon tämä vesilupahakemus vaikuttaisi. Lupahakemuksessa ei kuitenkaan osoiteta, että marras-joulukuun aikana Lokan altaasta tehtäisiin lisäjuoksutuksia Kitiseen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry on perustellut väitteitään seuraavasti:

1. Lupa-aluetta koskevat oikeustositseikka-asiakirjat puuttuvat

Mitä malminetsintä lupa-alueita tai lupahakemuksia tämä vesilupahakemus koskee ei ole selostettu, eikä ole selostettu minkälaiset lupamääräykset kyseisiin (yksilöimättömiin) malminetsintä lupapäätöksiin liittyvä vedenoton ja vedenkäytön osalta. Lupahakemuksessa ei myöskään ole selostettu malminetsintäluvissa annetun lupamääräyksiä lumetuksen käyttämisestä kulku-urien vahvistamiseen ja kairauspaikkojen lumetuk-

siin, eikä ole esitetty selvitetyn, mitä vaikutuksia kyseisen lisälumetuk-
sen vesimäärällä on kyseisten alueiden pienvesistöjen ja suojeltujen
soiden vesitasapainoon ja ekologiaan.

Tässä vesilupahakemuksessa on tosiasiasa kyse noihin lupahakemuk-
sessa yksilöimättömien lupahakemusten toteutuksen tarvitsemasta ve-
siluvasta, mutta tämä oleellinen oikeustositseikka yhteys on jätetty se-
lostamatta ja yksilöimättä lupahakemuksessa, eikä kyseisiä malminet-
sintälupapäätöksiä lupamääräyksineen ole lupahakemuksen liitteenä
esitetty.

Lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole osoitettu vesilupahakemuksen täyttä-
vän vesilain 1. luvun säädöksiin 1, 2 ja 3 §:ien velvoitteita, erityisesti
sen vuoksi että lupahakemuksessa on jätetty yksilöimättä ja selosta-
matta se, että tosiasiallisesti hakemus koskee valtavyölystä otettavaa
vedenottoa, joka otettu vesi kuljetetaan pienvesistöjen valuma-alueille
malminetsintätoimenpiteiden tarpeiden vuoksi (kulku-urien ja kairaus-
paikkojen vahvistaminen), eikä selvityksiä sen lisäveden vaikutuksista
pienvesistöille ja suoluonnoille ole esitetty.

Lausuntopyyntöasiakirja ei täytä perustuslain 21 §:n 2 momentin velvit-
teita oikeudesta tulla kuulluksi, koska kuulemista varten on kuulutettu
oleellisesti puutteelliset lausuntopyyntöasiakirjat, jossa ei ole esitetty
edes oikeustositseikka-asiakirjoja alueesta, jolle vesiluvan perusteella
nostettu vesi kuljetettaisiin, jonka vuoksi asianosaisilla, osallisyhteisöillä
ja lausunnonantajaviranomaisille ei ole annettu riittäviä asiakirjoja lau-
suntojen antamistaan varten. Luvanhakijalla eikä lupaviranomaisella ei
ole oikeutta arvioida, mitkä tiedot ovat asianosaisten ja osallisyhteisöjen
kannalta tarpeellisia tietoja lausuntoharkintaa varten, vaan sen arvioin
tulee olla asianosaisten itsensä käytettävissä.

2. Vesiluvan mukaisen veden käyttökohteita ja vaikutuksia ei ole selos-
tettu

Vesilupahakemuksesta puuttuu yksilöity selostus luvan mukaisen ve-
denoton käyttökohteista, eli mihin vesi todellisuudessa käytetään ja mi-
hin se vesi käytön jälkeen sulamisvetenä päätyy.

Veden laadusta Kitisessä ei ole esitetty selvityksiä. On ilmeisen selvää,
että nostopaikan vedessä näkyvät mm. Kevitsan kaivoksen päästöt.
Verrattuna puhtaisiin luonnonvesiin, joita voidaan olettaa olevan Viinan-
kivaavan Natura- ja muilla alueilla, esimerkiksi sulfaatin, sinkin, nikkelin,
raudan ja alumiinin pitoisuudet ovat koholla, osa ylittäen ympäristölaa-
tunormeja. Kevitsan kaivoksen kaikki päästöaineet tulee selvittää vesilu-
pahakemuksen perusteeksi, erityisesti ksantaatit ja niiden hajoamistuot-
teet.

On ilmeistä, että lumetuksessa voi haihtua vettä, jolloin tykkilumen sula-
misvedessä pitoisuudet voivat olla korkeampia kuin Kitisestä otetussa
vedessä. Sulamisvesien pitoisuudet tulee selvittää ja velvoittaa tarkkail-
taviksi.

Lisäksi keväällä auringonpaisteessa osa tykkilumen lumen vedestä
haihtuu kulku-urissa ja kairauspaikoilla paikan päällä, mutta metallit,

suolat ja useimmat haitta-aineet eivät haihdu vaan päätyvät sulamisveissä konsentroituneina maastoon. Jotta vaikutuksia voitaisiin arvioida, tulee (tulisi) lumetettavien alueiden vesien luonnolliset tausta-arvot selvittää kattavasti.

Nyt lupahakemuksessa ei ole esitetty arviointeja sen suhteen, että onko kyseisellä vedellä (esimerkiksi mahdolliset yläpuolisen kaivostoiminnan ksantaatti-, ja metallipitoisuudet) ekologisia vaikutuksia rauhoitetuille kasveille ja suoluonnoille.

Lupahakemuksesta puuttuu yksilöity selostus toteutettavan maastoon kuljetetun tekolumimäärän ympäristö-, luonto- ja vesivaikutuksista vesilain, vesipuidedirektiivin, luontodirektiivin, ympäristönsuojelulain ja kaivoslain velvoitteiden mukaisesti selvitettyä, jonka vuoksi lupahakemus ei täytä vesilain 3 luvun mukaisia luvan myöntämisedellytysten täyttymisen osoittamisvelvoitetta.

3. Lupahakemus on harhauttavasti rajattu koskemaan vain vesilain 4 luvun 3 §:n mukaiseen 'Pintaveden ottamiseen toisen vesialueelta'.

Kuulutettu lausuntopyyntöasiakirja luo tosiasioiden vastaista vaikutelmaa, kuin kyse olisi vain pintaveden ottamisesta Kitisestä pakkaskauden aikana, sen otetun vesimäärän lumettamisesta lumitykeillä kasaan tai kasoihin Kitisen ranta-alueella (pellolla), ja sitten keväällä lumetusjärjestelmän laitteiden ja rakenteiden poistamisesta (vuosittain).

Kyse ei ilmeisen selvästi kuitenkaan ole siitä, että vesiluvalla hankittu vesi sulaisi keväällä ranta-alueen kasoista takaisin Kitiseen, vaan että se vesi kuljetettaisiin lumena luontoarvoiltaan herkkään maastoon. Kyse on siis tosiasiasa valtaväylästä otettavasta vesimäärästä, joka kuljetettaisiin toisaalle sulamaan pienvesistöihin ja soille, myös erityisesti suojelluille soille, koska kyseisillä luontoarvoiltaan herkillä alueilla toimittaessa tulee varmistaa riittävä lumikerros, etteivät kulkemisesta ja kairauksista aiheutu haittaa suojelluille kasveille.

Mutta sitä, mitä vaikutuksia kyseisistä keväällä sulavista lisävesimäärästä (ja sen lisäveden ominaisuuksista) aiheutuu pienvesistöille ja suoluonnonle, ei ole esitetty edes arvioidun.

Vesilupahakemus on harhauttavan luontoisesti katkaistu koskemaan vain veden ottamista, mutta sen otetun ja maastoon kuljetetun veden vaikutuksia pienvesistöihin ja suoalueille ei ole selvitetty eikä arvioitu.

Edellä kuvan puutteen vuoksi lupahakemus ei täytä vesilain 3 luvun 4 §:n luvan myöntämisen yleisiä edellytyksiä.

4. Maastoon kuljetettavan vesimäärän ja kairausvesimäärien yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu

Vesilupahakemuksessa ei ole esitetty selvityksiä siitä, että kyseisen jo alkutalvesta maastoon kuljetettavan lumimäärän (vesimäärän) summa-vaikutukset kuuden talvikauden ajalta olisi arvioitu alueen pienvesistöille ja suojeltujen soiden vesitaseeseen, eikä tämän lumetusvesimäärän vaikutuksia ole arvioitu yhteisvaikutuksiltaan syväkairausten tarvitseman kairausvesimäärän kanssa. Vesilupahakemuksessa ei ole esitetty tällaista arviota, eikä ole alueen useissa malminetsintäluvissakaan.

Vastaavasti Sakatti Oy:n alueen malminetsintäalueiden hankekokonaisuuden kairausosioilla on myös merkittäviä pinta- ja pohjavesivaikutuksia. Toiminnanharjoittaja kerää kairauksesta hienojakoista mineraalijätettä ns. kairaussoijaa, jota on toimitettu jätehuoltoon sekä luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi. Kairauksen tavoitteena on ottaa näytteitä metallisulfidimineralisaatioista.

Kairausvesi saastuu ja sitä on laskettu kairareikiin sekä toimitettu jätehuoltoon. Natura-selvityksien mukaan vettä, josta jokin osa kiintoaineesta on erotettu, saatetaan laskea ympäristöön. Sakatti Oy:n kairausraportit käsittävät merkittävästi saastuneita vesiä kairareikien läheisyydessä sekä kairauksen maaputkissa.

Lupahakemuksesta ja lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole selostettu eikä osoitettu lupahakemuksen täyttävän vesilain 2 luvussa määritellyt luvan myöntämisen edellytykset, eikä 'Yleisten hyötyjen ja menetysten arviomista' ole osoitettu tehdyn.

5. Aikaisempien toimintojen haittavaikutuksia ei ole selvitetty

ELYn lausunnon mukaan 2021 on Sakatti Oy saanut tehdä vesilain mukaan luvanvaraista veden ottoa, jolla on maa-alueilla pinta- ja pohjavesi sekä maaperä vaikutuksia. Hakijan tulee toimittaa selvitys aikaisemman lumetuksen vaikutuksista tuotanto- sekä loppusijoituspaikoilla sekä kaikki niihin liittyvät pinta- ja pohjaveden tarkkailutiedot ja mahdolliset havainnot pilaantumisesta ml. kairauspaikkojen ja reittien valokuvat.

Sellaisia selvityksiä ei vesilupahakemukseen ole kuitenkaan liitetty, jonka vuoksi lupahakemus ei täytä perustuslain ja vesilain vaatimuksia.

6. Ilmeistä pohjaveden pilaamisriskiä ei ole selvitetty

Lumetusalue on Kersilön kankaan pohjavesialuetta. Osa Sakatin kairausalueesta on myönnetty luokitelluille pohjavesialueille.

Kirjelmään on liitetty kuva 5.5.2022 toimitetun hakemuksen täydennyksen liitteenä 1 olevasta pohjavesialuekartasta.

Molemmissa tapauksissa on riski pohjaveden pilaantumisesta. Lumetuksen sulamisvesien sekä kairausvesien kemiallisia vaikutuksia tulee tarkastella kokonaisuutena. Ympäristölain mukaan pohjavesien pilaantumiskielto on ehdoton ja hankealueen yläpuolinen Kevitsan kaivos käyttää ksantaatti supermyrkkijä, jotka eivät hajoa viileissä ja kylmissä lämpötiloissa. Ne kulkeutuvat syksyisin, talvisin, sekä kevättalvisin Kevitsan alapuolisessa Kitisen vesistöissä laajalle. Samaan aikaan kun lumetus tapahtuu, on Kitisessä vähäinen virtaama, joten Ksantaatit ja muut Kevitsan haitalliset aineet ovat hyvin todennäköisesti myös siinä vedessä mitä yhtiö aikoo tykittää pohjavesialueiden päälle. Tämä on kokonaisuudessa riskialtista ja tuomittavaa pohjavesien suojelun ja Natura-alueiden kannalta. Hankkeelle ei pidä antaa lupaa.

7. Vaikutuksia Natura-arvoille ei ole selvitetty

Lumetuksen sulamisvesien ja kairausjätevesien yhteiset vaikutukset täytyy selvittää ja suorittaa kattava Natura-arvio lumetus- ja kairaustoilille. EU:n Natura-ohjeet edellyttävät tieteellistä varmuutta, ettei suoje-luarvoja heikennettäisi. Sellaista selvitystä ei ole esitetty.

8. Lupahakemus ei täytä vesilain 3 luvun velvoitteita

Lupahakemuksessa ja lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole selostettu ja osoitettu lupahakemuksen täyttävän vesilain 3 luvussa määritellyt velvoitteet siitä, että

- 1) hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua; tai
- 2) hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin.
- ettei vesilupa aiheuttaisi huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa, huomioiden erityisesti lupahakemuksen tarkoitus käyttää kyseinen vesimäärä luontoon, mikä vesimäärä väistämättä muuttaa paikallisesti pienvesistöjen vesitasapainoa ja siten myös luontoarvoja.

9. Vedenoton vaikutukset Kitisen virtaamaan on selvitetty puutteellisesti

Kitisen alivirtaaman vaihteluita ja sijoittumisia on selostettu oleellisen puutteellisesti.

Lupahakemuksen mukaan vettä otettaisiin heti pakkauskauden alkajalla, siis lokakuunlopun, marraskuun ja joulukuun aikana.

Kyseisen vedenoton vaikutusta Kitisen alivirtaamaan ei kuitenkaan ole selvityksiin perustun selostettu, vaan on väitetty, ettei vedenotto vaikuttaisi alivirtaamaan. Lupahakemuksessa harhauttavasti väitetään, että talvikaudella juoksetetaan Lokan altaista Kitiseen vettä, jonka vuoksi sellaista alivirtaamaa Kitisessä ei olikaan, johon tämä vesilupahakemus vaikuttaisi. Lupahakemuksessa ei kuitenkaan osoiteta, että marras-joulukuun aikana Lokan altaasta tehtäisiin lisäjuoksutuksia Kitiseen.

Vesilupahakemuksessa ei tosiasiallisesti osoiteta vedenoton vaikutuksia Kitisen virtaamatilannetta loka-, marras- ja joulukuun aikoina, eikä ole selvityksiä siitä, miten haettu vedenotto vaikuttaisi Kitisen alivirtaamiin alkutalven aikana, jonka vuoksi lupahakemus ei täytä vesilain velvoitteita.

10 Lumetuksen meluvaikutuksen on selvitetty puutteellisesti

Lumetuslaitteiden yksilöintiedot ja arviot melun yhteisvaikutuksista generaattorin kanssa puuttuvat (voi vaihdella suuresti eri laitteiston välillä. Korkeapaine lumitykillä monin kertainen meluvaikutus vs. matalapaine).

Nyt hakemuksen täydennyksessä on esimerkiksi valittu hiljaisin lumitykki malli (DEMACLENKO The Titan 3.0 Silent), joka on markkinoiden hiljaisin lumitykki. Eli tehty meluselvitys koskee vain yhtä lumitykkimallia.

Hakemuskuulutuksessa viitataan useampaan lumitykkiin, joten lumitykkien määrä, mallit, suuntaus ovat ratkaisevia melun yhteisvaikutuksissa. Lisäksi käytännön toteutuksessa lumetuslaitteita eli lumitykkeitä tulee siirtää lumetuksen aikana, koska muuten tykkilumikasat estäisivät liikku- misen alueella. Lisäksi tuulensuunta vaikuttaa lumitykkien käyttöön. Vastatuulella tykit tulee siirtää niin, ettei tuuli vie kaikkea tykkilunta suoraan generaattorien päälle tai suoraan takaisin Kitiseen. Tarvitaan sitten

laajempi lumetusalue tykkien tehokkaalle toiminnalle, jos tarkoitus on tykittää lunta kaksi kuukautta.

Lumetuksen meluvaikutukset on selvitetty puutteellisesti.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on selityksessään todennut, ettei hakijalla ole huomautettavaa ELY-keskuksen lausunnon osalta. Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n (hakija käyttää selityksessään lyhennettä SLLP) kirjelmään hakija on vastannut seuraavasti:

Vedenotto ei edellytä vesilain 3 luvun mukaista vesitalouslupaa

Vastoin SLLP:n mielipiteessä esitettyä, hakemuksen kohteena oleva vedenotto Kitisestä ei edellytä vesilain 3 luvun mukaista vesilupaa, ja asiassa on siten kyse vesilain 4 luvun 3 §:n 2 momentin mukaista vedenotto-oikeutta koskevasta hakemuksesta. Tämän on todennut myös Lapin ELY-keskus lupahakemuksen liitteenä olevassa lausunnossaan 11.11.2021, jonka mukaan hakemuksen mukainen vedenotto ei vaadi vesilain mukaista lupaa Kitiseen kohdistuvien vähäisten vaikutustensa johdosta.

Hakemuksen mukainen vedenotto ei kuulu vesilain 3 luvun 3 §:n mukaisiin aina luvanvaraisiin vesitaloushankkeisiin. Vesitaloushankkeiden yleisestä luvanvaraisuudesta on puolestaan säädetty vesilain 3 luvun 2 §:ssä. Hakija toteaa, että hakemuksen mukainen vedenotto ei muuta vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, eikä siten kuulu vaikutuksiltaan myöskään vesilain 3 luvun 2 §:n soveltamisalaan muun muassa seuraavin perustein (Tältä osin hakija viittaa myös hakemuksen täydennyksen 5.5.2022 kohdassa 1 lausuttuun):

(i) Pintaveden ottaminen Kitisestä ei aiheuta tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyyttä, koska vedenotto on hyvin pientä suhteessa Kitisen virtaamaan. Yhteensä raakavedenoton on arvioitu olevan maksimissaan joen keskialivirtaamasta 0,4–0,53 % (tammi-helmikuu) ja 0,75–1,75 % (marras-joulukuu). Vedenotosta aiheutuvat haitat keskimääräisessä virtaamatilanteessa ovat vähäiset. Lisäksi vedenotosta aiheutuvat haitat alivirtaamatilanteessa jäävät myös vähäiseksi.

(ii) Ottaen huomioon vedenoton pieni määrä suhteessa Kitisen virtaamaan, vedenotolla ei ole vaikutuksia Kitisen vedenlaatuun.

(iii) Ottaen huomioon toiminnan pienimuotoisuuden, lyhytkestoisuuden ja talvikauteen ajoittumisen, pintaveden ottaminen Kitisestä ei aiheuta luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista. Vedenotto- ja lumetusalue sijaitsee Kersilönkankaan pohjavesiesiintymän (12758187) muodostumisalueen länsireunalla osittain muodostumisalueen ulkopuolella. Alueelle jää talvikauden loputtua vähäinen määrä (muutamia kymmeniä kuutiometrejä, joka vastaa noin vesimäärää 50 m³) käyttämättöä tykkilunta ja täten lumetuslumen sulamisvesien suotautuminen pohjavesiesiintymään on vähäistä verrattuna pohjavesialueella muodos-

tuvaan pohjaveden määrään 950 m³ vuorokaudessa. Lisäksi osa lumetusalueelle jäävästä tykkilumesta voi poistua alueelta pintavaluntana keväällä. Näin ollen lumetuslumen sulamisvesien suotautumisella pohjaveteen ei ole vaikutuksia myöskään pohjaveden laatuun. Vaikutukset pohjaveden kemialliseen tilaan on minimoitu hakemuksessa ilmoitetuin toimin. Näin ollen pintavedenotolla ja lumetuksella ei ole vaikutusta Kersilönkankaan pohjavesiesiintymän määrälliseen taikka laadulliseen tilaan eikä toiminta aiheuta pohjavesiesiintymän tilan huononemista.

(iv) Pintavedenotto Kitisestä ei vähennä melkoisesti luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä tai kulttuuriarvoja taikka vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön perustuen toiminnan ajoittumiseen talvikaudelle ja vedenottoapaikan sijoittumisesta voimalaitoksen alapuolelle, jossa vedenpinta vaihtelee voimalaitoksen käytön mukaisesti ja heikentää jäävahvuutta vedenottoalueella ja sen ympäristössä. Tämän takia kohta ei ole soveltuva pilkkimiseen tai muuhun talvikalastukseen, joten veden virkistyskäyttöön ei kohdistu vaikutuksia. Lisäksi lumetuksen sääolosuhteet katsotaan sellaiseksi, että muodostuva lumipilvi ei aiheuta näköhaittaa lähialueella.

(v) Pintavedenotto Kitisestä ei aiheuta vaaraa terveydelle.

(vi) Pintavedenotto tapahtuu Kitisestä, eikä Kersilönkankaan pohjavesimuodostumasta oteta vettä talousvesikäyttöön. Tähän perustuen vedenotto ei heikennä Kersilönkankaan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huononna sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuta vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

(vii) Vedenotosta ei ole haittaa muille vedenottajille.

(viii) Vedenotto ei aiheuta vahinkoa kalastukselle tai kalakannoille perustuen toiminnan pienimuotoisuuteen, toiminnan ajoittumiseen talvikaudelle ja vedenottoapaikan sijoittumiseen voimalaitoksen alapuolelle, joka ei ole soveltuva pilkkimiseen tai muuhun talvikalastukseen jokijään heikkouden takia.

(ix) Vedenotto ei aiheuta vahinkoa tai haittaa vesiliikenteelle tai puutaran uitolle, koska talvella ei ole vesiliikennettä, eikä Kitisessä suoriteta uittoa.

(x) Vedenotto ei vaaranna puron uoman luonnontilan säilymistä, sillä vedenotto- tai lumetusalueen läheisyydessä (alle 400 metrin etäisyydellä) ei ole puroja.

Hakemuksen laajuuteen liittyvät väitteet

SLLP esittää mielipiteessään, että hakijan vedenotto-oikeutta koskeva hakemus ei täyttäisi vesilain mukaisia sisältövaatimuksia muun muassa veden käyttökohteiden, veden käytön vaikutuksien ja luvituksen selostamisen sekä intressivertailun osalta.

Hakija toteaa tältä osin ensin yleisesti, että käsillä olevassa asiassa on kyse vesilain mukaista vedenotto-oikeutta koskevasta hakemusasiasta, jonka tarkoituksena on säädellä veden ottamisen vaikutuksia ottamisen kohteena olevaan vesialueeseen ja sen muuhun käyttöön. Veden käy-

tön, tässä tapauksessa lumetuksen, ympäristövaikutuksia koskevat selvitykset eivät kuulu vesilain mukaisen lupaharkinnan piiriin tai lupahakemuksen sisältövaatimuksiin.

Vastoin SLLP:n väittämää veden käyttökohde on asianmukaisesti yksilöity hakemuksessa. Hakemuksen mukaan vettä otettaisiin Viiankiaavan Natura-alueella sijaitsevalla Sakatin malminetsintäalueella tehtävään malminetsintään, jolle on myönnetty malminetsintälupa ML2012:0036. Lisäksi, kuten lupahakemuksen alussa todetaan, hakijalla on vireillä muitakin malminetsintälupahakemuksia, joissa tykkilunta voitaisiin hyödyntää (Rimpelä ML2012:0101, Kotimaa ML2012:0097, Särki ML2012:0103, Petäjä ML2012:0100, Viianki 1 ML2014:0050 ja Viianki 2 ML2014:0051).

Vesilaista tai sen nojalla annetuista säädöksistä ei johdu, että vedenotto-oikeutta koskevaan hakemukseen tai hakemuskuulutukseen tulisi liittää veden käyttökohteisiin liittyviä lupapäätöksiä.

Hankkeesta saatavia hyötyjä ja menetyksiä hakija on kuvannut vedenotto-oikeutta koskevassa hakemuksessa asian laatuun ja vallitsevaan lupakäytäntöön nähden asianmukaisella ja riittävällä tavalla. Hankkeen ei voida katsoa loukkaavan yleistä etua ja yksityiselle edulle mahdollisesti aiheutuva haitta on vähäistä. Hankkeesta saatava yleinen ja yksityinen hyöty onkin huomattava aiheutuviin menetyksiin verrattuna ottaen huomioon, että hankkeen tarkoituksena on ehkäistä malminetsinnästä Natura-alueelle mahdollisesti aiheutuvia haittoja suojaamalla maaperää ja kasvillisuutta malminetsintätoiminnan aiheuttamalta kulukselta.

SLLP:n vaatimia aikaisemman lumetuksen tarkkailutietoja ei ole liitetty hakemukseen, koska hakemus ei koske lumetusta eikä tiedot siten kuulu kyseessä olevan, vedenotto-oikeutta koskevan hakemuksen sisältövaatimuksiin.

Vaikutusten arviointiin liittyvät väitteet

Lumetuksen vaikutukset

SLLP esittää mielipiteessään väitteitä lumetuksen vaikutuksista Viiankiaavan vesitasapainoon ja ekologiaan vedoten muun muassa siihen, että Kitisen vesi olisi pilaantunutta ja sen leviäminen suojelualueelle aiheuttaisi vahinkoa ympäristölle.

Hakija huomauttaa tältä osin yleisesti, että veden käyttämisen eli tässä tapauksessa lumetuksen ympäristövaikutukset eivät kuulu vesilain 4 luvun 3 §:n mukaisen vedenotto-oikeuden myöntämistä koskevan lupaharkinnan piiriin. Vettä voidaan ottaa monenlaisiin tarkoituksiin, kuten esimerkiksi teolliseen toimintaan tai maatalouteen, joihin liittyy erinäisiä luvantarpeita. Vesilain tavoitteena on kuitenkin sovittaa vedenottotarpeet yhteen ja lupaviranomaisen tehtävänä on arvioida hankkeen vesistövaikutuksia sekä veden riittävyttä eri käyttäjille, eikä veden käyttökohdetta sinällään tai veden käytön yleisempiä vaikutuksia. Vedenoton tarkoituksella on katsottu olevan merkitystä lupaharkinnassa lähinnä vesilain 4 luvun 5 §:n mukaisen veden ottamistarpeiden yhteensovittamista koskevan etusijajärjestyksen kautta.

Hakijan malminetsintätoimista suojelualueella on kuitenkin tehty luonnonsuojelulain (1096/1996) mukainen Natura-arviointi, jonka Lapin ELY-keskus on todennut 19.12.2019 antamassaan luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisessa lausunnossa asianmukaiseksi ja riittäväksi. Lumetus on huomioitu arvioinnissa lieventävänä toimenpiteenä. Hakija huomauttaa myös, että Lapissa sataa luonnostaan vuosittain huomattavan suuria ja vaihtelevia määriä lunta, eikä runsaslumisten vuosien ole havaittu vaikuttavan heikentävästi soiden ekologiaan. Malminetsintätöissä tehtävän lumetuksen määrä on erittäin pieni verrattuna luonnon sadantaan.

Lumetuksen ja kairauksen yhteisvaikutukset

SLLP:n mielipiteessä esitetään, että suojelualueen vesitaseen vaikutuksia arvioitaessa olisi tullut huomioida kairaukseen käytettävän veden yhteisvaikutus lumetuksen kanssa.

Tältä osin hakija viittaa edellä kohdassa "Lumetuksen vaikutukset" esittämäänsä lausumaan ja lisää, että hakijan Natura-alueelle sijoittuviin malminetsintälupiin sisältyy seuraavan kaltainen lupamääräys: "Kairauksessa käytetty jäähdytysvesi on pyrittävä kierrättämään suljetussa systeemissä. Käytettävä jäähdytysvesi on otettava ensisijaisesti lähimmästä kairanreiästä. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100 m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:ssä todetaan."

Alueelle ei siis käytännössä tuoda uutta vettä kairauksia varten. Hakija toteaa tältä osin yleisesti, että käsillä olevassa asiassa on kyse vesilain mukaista vedenotto-oikeutta koskevasta hakemusasiasta, eivätkä kairauksen ympäristövaikutuksia koskevat selvitykset kuulu lupahakemuksen sisältövaatimuksiin. SLLP:n otaksuma Kitisen veden pilaantuneisuudesta jää mielipiteessä täysin perustelematta vedenlaadun seurantatiedoilla tai muutoin, joten myös väite Kitisen veden käyttämisen ympäristöä pilaavasta vaikutuksesta jää vaille perusteita, joihin hakija voisi ottaa kantaa.

Vaikutukset Kitisen virtaamaan

Vastoin SLLP:n väittämää hakemuksessa ja sen täydennyksessä on esitetty asianmukainen arvio vedenoton vaikutuksista Kitisen virtaamaan ja arvion taustaksi vaadittavat mittaustiedot on esitetty hakemuksessa ja sen täydennyksessä. Vedenotosta aiheutuvien haittojen on arvioitu jäävän vähäisiksi sekä keskimääräisessä virtaamatilanteessa että alivirtaamatilanteessa. Tältä osin hakija viittaa tarkemmin hakemuksen kohdassa 6.1 ja hakemuksen täydennyksen 5.5.2022 kohdassa 2 esitettyyn.

Pohjavesivaikutukset

SLLP:n pohjavesivaikutuksia koskevien väitteiden osalta hakija pyytää huomioimaan, että ELY-keskuksen vedenottoa koskevan hakemuksen johdosta 30.8.2022 antaman lausunnon mukaan vedenotto- ja lumetusalueen sijoittuminen pohjavesialueelle on huomioitu hakemuksessa riittävällä tavalla.

Hakemuksen mukainen vedenotto tapahtuu Kitisestä, eikä hankkeella siten ole vaikutusta pohjavesiesiintymän määrälliseen tai laadulliseen

tilaan. Hakemuksen mukainen vedenotto ei heikennä Kersilönkankaan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huononna sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuta vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

Hakija huomauttaa, että vastoin SLLP:n näkemystä Kevitsan kaivoksen vesistövaikutusten selvittäminen ei kuulu käsillä olevan lupaharkinnan piiriin.

Lumetuksen meluvaikutuksia koskevat väitteet

Käsillä olevassa asiassa on kyse vesilain mukaista vedenotto-oikeudesta koskevasta lupaharkinnasta, jonka tarkoituksena on säädellä veden ottamisen vaikutuksia ottamisen kohteena olevaan vesialueeseen ja sen muuhun käyttöön. Veden käytön, tässä tapauksessa lumetuksen, ympäristövaikutuksia koskevat selvitykset eivät kuulu vesilain mukaisen lupaharkinnan piiriin tai lupahakemuksen sisältövaatimuksiin. Näin ollen myöskään lumetukseen käytettävien lumitykkien meluvaikutusten arviointi ei lähtökohtaisesti kuulu käsillä olevan, vesilain mukaisen, lupaharkinnan piiriin. Hakija on kuitenkin selvittänyt generaattorin meluvaikutusten ohella myös lumetuksen meluvaikutuksia hakemuksen täydennyksessä 5.5.2022 (s. 5–7).

SLLP:n tämän suhteen esittämien väitteiden osalta hakija toteaa, että lumetuksessa käytetään äänitasoltaan markkinoiden alhaisimpiin kuuluvia tykkeitä. Lumikasojen kerääntymistä hillitsee se, että lunta kuljetaan pois lumetusalueelta. Myös sääolot huomioidaan lumetuksessa, ja pakkasella yleisesti tuulennopeudet ovat alhaisempia kuin lauvoilla lämpötiloilla.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää AA Sakatti Mining Oy:lle oikeuden pintaveden ottamiseen Kitisestä hakemuksen mukaisesti Kemijoki Oy:n omistamien kiinteistöjen Kelukoski-Uusitalo 758-403-2-17 ja Kaarretkoski 758-403-8-0 vesialueelta.

Oikeus ottaa vettä on voimassa 31.12.2028 saakka.

Hakijan on noudatettava seuraavia määräyksiä.

MÄÄRÄYKSET

Vedenottomääräykset ja tarkkailu

1. Vettä saa ottaa lumetusta varten marras- ja helmikuun välisenä aikana enimmillään 1 500 m³ vuorokaudessa ja enintään 26 000 m³ vuodessa.
2. Otettavan veden määrää on seurattava pumpun tuoton ja sen käyntiajan perusteella tai muulla luotettavalla tavalla.

3. Veden ottamisen määrästä on pidettävä kirjaa. Vedenottotiedot (tiedot veden ottamisen ajankohdista, vuorokautisista otetuista vesimääristä ja otetun veden kokonaismäärästä) on toimitettava vuosittain ottokauden päätyttyä Lapin ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle. Edellä mainitut tiedot on lisäksi tarvittaessa esitettävä niille, joiden oikeus tai etu on tiedoista riippuvainen.

4. Veden ottamiseen liittyviä rakenteita ja laitteita on käytettävä niin, ettei maa- ja vesialueiden omistajille aiheuteta enempää vahinkoa tai haittaa kuin veden ottamiseksi ja johtamiseksi on ilman kohtuuttomia kustannuksia välttämätöntä.

5. Veden ottamiseen liittyvät rakenteet ja laitteet on pidettävä sellaisessa kunnossa, että niistä ei aiheudu vaaraa taikka yleistä tai yksityistä etua loukkaavia vahingollisia tai haitallisia seurauksia.

RATKAISUN PERUSTELUT

Vesilain 4 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan kiinteistön omistaja ja haltija saa ottaa pintavettä toisen vesialueelta tavanomaista kiinteistökohtaista käyttöä varten sekä sijoittaa vesialueelle ottamisen edellyttämän laitteen ja johdon, jos ottamisesta ei aiheudu 3 luvun 2 §:n mukaisia seurauksia. Edellytyksenä on lisäksi, että ottamisesta ei aiheudu haittaa niille, jotka lupaviranomaisen luvan tai vesialueen omistuksen tai hallinnan perusteella ottavat vettä samalta vesialueelta.

Edellä mainitun lainkohdan 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi hakemuksesta antaa oikeuden muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun pintaveden ottamiseen ja sitä varten tarpeellisten laitteiden sijoittamiseen toisen alueella.

Oikeutta pintaveden ottamiseen toisen vesialueelta on haettu enimmillään 1 500 m³ vuorokautiselle määrälle ja enimmillään yhteensä 26 000 m³ vuosittaiselle määrälle. ELY-keskus on antanut lausunnon (LA-PELY/1175/2020), jossa se toteaa, että hakijan ilmoituksessa kuvattu veden ottaminen ei Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaadi vesilain mukaista lupaa Kitiseen kohdistuvien vähäisten vaikutustensa johdosta. ELY-keskus on kuitenkin todennut, että veden ottamiseen ja veden käyttöön tulee hakea vesilain mukainen oikeus.

Suunniteltu veden ottaminen, 300–1 500 m³/vrk eli 0,003–0,017 m³/s, on tammi–helmikuussa 0,004–0,03 % ja marras–joulukuussa 0,01–0,1 % Matarakosken keskimääräisestä alivirtaamasta. Suunniteltu veden ottamismäärä suhteessa Kitisen virtaamaan on hyvin pieni. Aluehallintovirasto on Lapin ELY-keskuksen kanssa samaa mieltä siitä, että haetun mukaisesta pintaveden ottamisesta ei aiheudu sellaisia vesilain 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja vaikutuksia, joiden perusteella pintaveden ottamiselle tarvitsisi hakea vesilain mukaista lupaa. Suunniteltu veden ottaminen ei myöskään ole vesilain 3 luvun 3 §:n mukainen aina luvanvarainen vesitaloushanke.

Hallituksen esityksessä 277/2009 on vesilain 4 luvun 3 §:n osalta todettu, että aluehallintovirasto voisi pykälän 2 momentin nojalla antaa oikeuden veden ottamiseen niissä tilanteissa, joissa 1 momentissa säädetty edellytykset eivät täyty. Tällainen tilanne voi olla käsillä esimerkiksi veden vähäisyyden, veden ottamisen käyttötarkoituksen tai hakijan henkilön vuoksi. Pykälään ei ehdoteta sisällytettäväksi erityisiä säännöksiä oikeuden myöntämisen edellytyksistä, jolloin 1 momentin kriteerit muodostaisivat ratkaisuharkinnan perustan. Arvioinnissa keskeiselle sijalle nousee veden riittävyyden arviointi. Lupaviranomainen voisi päätöksellään sovittaa yhteen vesiesiintymään kohdistuvia veden ottamistarpeita ja sallia myös sellaisen veden ottamisen, josta aiheutuu haittaa muille veden ottajille. Lupaviranomainen voisi veden ottamista koskevan päätöksen yhteydessä antaa hakijalle oikeuden sijoittaa ottamisen edellyttämät laitteet ja rakennelmat toisen alueelle.

Lupaviranomainen ei ole myöntänyt suunnitellulle hankealueelle lupia veden ottamiseen. Haetun veden ottamisen läheisyydessä ei ole talvisin muuta pintavedenottoa. Kitisen vettä käytetään kesäaikana esimerkiksi viljelysten kasteluun. Veden ottamisen ajankohdat sijoittuvat eri vuodenaikoihin, eikä suunnitellusta veden ottamisesta aiheudu haittaa kesäaikaiselle vedenottamiselle. Suunniteltu veden ottaminen lumetusta varten ei näin ollen aiheuta haittaa niille, jotka vesialueen omistuksen tai hallinnan perusteella ottavat vettä samalta vesialueelta.

Määräysten perustelut

Määräys 1 on annettu, koska vesilain 4 luvun 6 §:ssä on säädetty, että veden ottamista koskevassa päätöksessä on määrättävä veden ottamisen tarkoitus, ottamispaikka ja veden ottamisen enimmäismäärä.

Määräys 2 on annettu, koska vesilain 4 luvun 6 §:n 2 momentissa on säädetty, että sen lisäksi, mitä 3 luvussa säädetään lupamääräyksistä, päätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset vedenottomäärien seuraamisesta.

Määräys 3 on annettu valvonnan helpottamiseksi.

Määräys 4 on annettu, ettei vedenotosta aiheudu vesilain 2 luvun 7 §:ssä säädettyjä vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Määräys 5 on annettu vesilain 2 luvun 9 §:n 1 momentin perusteella.

Sovelletut säännökset

Vesilain 2 luvun 7 § ja 9 §, 3 luvun 10 §:n 1 momentti, 4 luvun 3 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentit

Lausuntoon ja muistutukseen vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa **Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen** vaatimuksen vuosittain veden ottamisen päätyttyä Lapin ELY-keskukselle toimitettavista

tiedoista koskien vedenottamisen ajankohtia ja otetun veden kokonaisu-määriä huomioon määräyksestä 3 ilmenevällä tavalla.

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n vaatimusten osalta aluehallintovirasto vastaa seuraavasti: Hakemuksessa ei ole kyse vesitalousluvan hakemisesta, vaan vesilain 4 luvun 3 §:n mukaisesta oikeuden hakemisesta pintaveden ottamiseen toisen vesialueelta. Aluehallintovirasto ei siten tässä asiassa ole tutkinut, onko haetulle oikeudelle pintaveden ottamiseen toisen vesialueelta vesilain 3 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja luvan myöntämisen edellytyksiä.

Tämän asian yhteydessä ei myöskään tutkita tai käsitellä hakijan ympäristönsuojelulain mukaisten muiden lupien olemassaoloa tai niissä annettuja lupamääräyksiä eikä malminetsintään liittyviä asioita.

AA Sakatti Mining Oy on hakenut vesilain 4 luvun 3 §:n 2 momentin mukaista oikeutta pintaveden ottamiseen toisen vesialueelta lumetusta varten. Tämän asian yhteydessä ei käsitellä tai tutkita lumetuslumen lopullista sijoittamispaikkaa eikä lumen sijoittamisesta tai lumen sulamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Ne eivät kuulu tämän asian käsittelyyn. Tämän asian käsittelyyn ei myöskään kuulu aikaisempi toteutettu veden ottaminen tai lumetus tai niistä aiheutuneet vaikutukset.

Aluehallintovirasto jättää tutkimatta Suomen luonnonsuojeluliitto Lapin piiri ry:n vaatimuksen, että lumetuksen sulamisvesien ja kairausjätevesien yhteiset vaikutukset täytyy selvittää ja suorittaa kattava Natura-arvio lumetus- ja kairaustoimille. Vaatimuksen perusteluina on esitetty, että EU:n Natura-ohjeet edellyttävät tieteellistä varmuutta, ettei suojeluarvoja heikennettäisi. Ja että sellaista selvitystä ei ole esitetty. Aluehallintovirasto toteaa edellä mainittujen vaatimusten osalta, että tässä asiassa ei ole kyse ympäristönsuojelulain mukaisen luvan käsittelystä eikä tässä yhteydessä tutkita varsinaisia malminetsintätöistä tapahtuvia vaikutuksia. Tässä asiassa ei ole myöskään myönnetty lupaa tai oikeutta lumien sijoittamiselle Natura-alueelle, eikä tässä yhteydessä siten myöskään tutkita lumien sulamisesta aiheutuvia vaikutuksia Natura-alueelle.

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piirin ry:n väitteeseen, että lupahakemuksessa ja lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole selostettu lupahakemuksen mukaista heti alkutalvesta tapahtuvan veden ottamisen vaikutusta Kitisen alivirtaamaan, joka on marras-joulukuun aikana pienimmillään, aluehallintovirasto toteaa, että hakemuksen 5.5.2022 toimitetussa täydennyksessä on esitetty tiedot Kitisen Kelukosken ja Matarakosken vuosien 2006–2021 keskivirtaamat (MQ) sekä keskialivirtaamat (MNQ) kuukausitasolla. Edellä mainitussa täydennyksessä on myös esitetty hakijan arvio veden ottamisen vaikutuksista kyseisiin virtaamiin. Annetut tiedot ovat riittäviä sen toteamiseksi, että veden ottaminen on niin pienimuotoista, ettei hankkeesta aiheudu vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisia vaikutuksia, jonka takia veden ottamiselle pitäisi hakea varsinaista vesilain mukaista lupaa. Annetut tiedot ovat myös riittäviä sille, että aluehallintovirasto on voinut arvioida, että haetun mukaisen pintaveden ottamisen jälkeen vettä riittää myös muuhun käyttöön ja hankkeesta ei aiheudu haittaa niille, jotka lupaviranomaisen luvan tai vesialueen omistuksen tai hallinnan perusteella ottavat vettä samalta vesialueelta.

Aluehallintovirasto toteaa myös, että aluehallintovirastolla on ollut käytössään kaikki asiassa tarvittavat tiedot ja selvitykset asian käsittelemiseksi ja oikeuden antamiseksi pintaveden ottamiseen toisen vesialueelta. Kuulutus ja hakemusasiakirjat olleet yleisesti nähtävänä lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi> 23.8.–29.9.2022. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Sodankylän kunnan verkkosivuilla. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu paikallislehti Sompiossa. Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Koska aluehallintovirastolla on ollut käytössään asiassa tarvittavat tiedot ja kaikki tarvittavat asiakirjat ovat olleet edellä mainitulla tavalla nähtävänä lupaviraston verkkosivuilla, toteaa aluehallintovirasto, että Suomen luonnonsuojeluliitto Lapin piirin ry:n väite, että kuulemista varten on kuulutettu oleellisesti puutteelliset asiakirjat, ei pidä paikkaansa.

Suomen luonnonsuojeluliitto Lapin piiri ry:n väite, että lupaviranomaisella ei ole oikeutta arvioida, mitkä tiedot ovat asianosaisten ja osallisyhteisöjen kannalta tarpeellisia tietoja lausuntoharkintaa varten, ei pidä paikkaansa. Lupaviranomaisen päätösharkintaan nimenomaan kuuluu myös pyytää hakijalta asian käsittelyssä tarvittavat tiedot ja arvioida, milloin tarvittavat tiedot on toimitettu. Viime kädessä kyseinen harkinta kuuluu päätöksen valitusvaiheessa valitustuomioistuimen tehtäväksi.

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n väite, ettei Kitisen vedenlaadusta ole esitetty selvityksiä ei myöskään pidä paikkaansa. Myöskään väite, että lumetuksen meluvaikutukset on selvitetty puutteellisesti ei pidä paikkaansa. Hakemuksessa on toimitettu riittävästi selvitystä Kitisen vedenlaadusta ja lumetuksen aiheuttamasta meluvaikutuksesta. Edellä mainitut asiat eivät varsinaisesti kuulu pintaveden ottamiseen toisen vesialueelta annettavaa oikeutta koskevan asian käsittelyyn. Aluehallintovirasto on pyytänyt kyseisiä tietoja hakijalta siksi, että on voinut tehdä arviota, aiheutuuko hakemuksessa esitetystä pintaveden ottamisesta sellaisia vesilain 3 luvun 2 §:ssä esitettyjä vaikutuksia, että veden ottamiselle tulisi hakea vesilain mukaista lupaa.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 5 520 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1230/2021) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan 500–2 000 m³/d suuruisen pintaveden ottamista koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 5 520 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostilla

Sodankylän kunta

Sodankylän kunnan kaavoitusviranomainen

Sodankylän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen / Arktisen Lapin ympäristönsuojelu, Sodankylän kunta

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa ja sanomalehdessä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Sodankylän kunnan verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan paikallislehti Sompiossa.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Jaakko Pirttijoki

Marjo Torro

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Jaakko Pirttijoki ja esitellyt ympäristölakimies Marjo Torro.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 654 tai 0295 016 000.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **23.2.2023**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Tämä asiakirja PSAVI/944/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/944/2022 har godkänts elektroniskt

Pirttijoki Jaakko 12.01.2023 09:45

Torro Marjo 12.01.2023 09:13